

SOLOVENSKE

vestnik

Letnik XX.

Celovec, petek, 12. marec 1965

Štev. 11 (1181)

Naša bodočnost je odvisna od nas samih

Le še dva dneva nas ločita od volitev, ki bodo odločale o tem, kam se bo v prihodnjih letih usmerila deželna politika na Koroškem. Od odločitve, ki jo bo v nedeljo izreklo dobrih 316.000 volilnih upravičencev, je odvisno, katere sile bodo v bodoče odgovorno vodile usodo dežele in njenih prebivalcev. To pomeni, da je ta bodočnost odvisna od nas samih, odvisna od vsakega posameznika, ki se bo poslužil svoje demokratične pravice in s svojim enakopravnim glasom enakopravno soodločal na volišču.

Enakopravno soodločanje pa ni le naša demokratična pravica, marveč je hkrati tudi naša državljanska dolžnost, ki nam nalaga veliko odgovornost: če je naša bodočnost odvisna od nas samih, potem bo ta bodočnost pač taka, kakršno si bomo ustvarili: bodočnost Koroške in njenih prebivalcev bo taka, za kakršno se bomo odločili v nedeljo.

Skrajno ozko in kratkovidno pa bi bilo, če bi mislili, da gre pri nedeljskih volitvah le za odločitev, kakšna bo v prihodnjih letih usoda naše narodnostne skupnosti. Koroški Slovenci smo del celotnega koroškega prebivalstva, torej nam mora biti pri srcu bodočnost v celoti. Naša usoda je namreč najtesneje povezana s splošnim razvojem in napredkom v deželi in ravnati bi neodgovorno napram samim sebi, če bi se predajali patetičnim geslom in se pustili znova za vestni v izolacijo, ki nam je močno škodovala že v preteklosti.

Odločitev, pri kateri bomo v nedeljo sodelovali tudi koroški Slovenci, je izredno važna. Ne gre za nič več in nič manj kot za vprašanje, ali bodo na Koroškem tudi v bodoče merodajno odločale sile demokracije in napredka, ali pa bodo zavladali krogi, ki vidijo svojo glavno nalogo v razpihovanju nacionalističnih strasti in v zaviranju slehernega naprednega razvoja. Ob tem vprašanju se pred vsakega posameznega volivca postavlja velika odgovornost. Ne more se ji izogniti nihče, ne glede na to, ali je njegov materin jezik slovenski ali nemški, ne glede na to, ali je po poklicu kmet ali delavec. Vsak zase in vsi skupaj bomo sooblikovali našo skupno bodočnost!

Ko bomo z glasovnico v roki odločali o bodoči politiki na Koroškem, bomo s tem polagali temelje, na katerih se bo v prihodnjih letih razvijalo celotno življenje v deželi. Zato naša odločitev ne more biti izraz trenutnega razpoloženja ali celo osebnega samodopadenja, marveč mora biti plod stvarnega in zrelega presojanja, porojena iz čuta odgovornosti do nas samih in do skupnosti, v kateri živimo in od katere bodočnosti je odvisna tudi naša lastna usoda. S tem, da v konstruktivnem sodelovanju z večinskim narodom odgovorno in zavestno pomagamo oblikovati politično voljo v deželi, hkrati ustvarjamo tudi pogoje za čedalje uspešnejše skupno reševanje naših odprtih vprašanih ter za razvoj in poglobitev prijateljskega sožitja v miru, razumevanju in medsebojnem spoštovanju, kar edino more jamčiti nadaljnje uredničevanje in krepitev vsestranske enakopravnosti našega ljudstva.

Iz teh vidikov naša odločitev pri nedeljskih volitvah ne more biti težka:

● ÖVP in FPÖ zavadi svoje splošne politike in še posebej zaradi svojega odnosa do narodnega vprašanja za koroške Slovence ne prideta v poštev;

● glasovi, oddani za stranke in liste, ki nimajo nobenega izgleda, da bi odločilno vplivale na razvoj v deželi, bi bili vrženi proč in bi prak-

23. maja bomo volili novega prezidenta

V navzočnosti visokih uradnih predstavnikov mnogih držav se je Avstrija prejšnji teden poslovila od svojega dolgoletnega priljubljenega zveznega prezidenta dr. Schärfa. Pogrebni svečanosti na Dunaju se je udeležilo na desettisoče ljudi, ki so s tem izkazali zadnjo čast velikemu državniku. Pa tudi po zveznih deželah so črne zastave in žalne seje raznih institucij pričale o tem, da je bil zvezni prezident dr. Schärf priznan in spoštovan reprezentant vsega avstrijskega ljudstva. Med pogrebni svečanosti sta imela poslovilne govore kancler dr. Klaus in vicekancler dr. Piffermann, ki sta naglasila neminljive zasluge pokojnega prezidenta v dolgoletni ki sta naglasila neminljive zasluge Avstrije in njenega prebivalstva.

Že star pregovor pravi: Kralj je mrtev, naj živi kralj. In tako je tudi ob smrti prezidenta dr. Schärfa stopilo v ospredje vprašanje njegovega naslednika. Obe vladni stranki sta ob koncu prejšnjega tedna povedali svoje stališče o predsedniških volitvah. Socialisti so bili mnenja, da je treba volitve izvesti čim prej (kot datum so predlagali 9. maj) in tako preprečiti, da bi volilna borba kalila vzdrušje ob 10-letnici podpisa državne pogodbe. Nasprotno pa je hotela ÖVP izvesti volitve šele konec maja ali v začetku junija. Na torkovi seji ministrskega sveta so se odločili za kompromisno rešitev in sklenili, da bodo predsedniške volitve v nedeljo 23. maja.

Medtem so se začela tudi že ugibanja o morebitnih kandidatih posameznih strank in je ÖVP v torek celo že sporočila svojo odločitev: za svojega predsedniškega kandidata je izbrala bivšega kanclerja dr. Gorbacha. Čeprav ta odločitev nikakor ne preseneča, se v

političnih krogih le vprašujejo, zakaj je ÖVP izbrala ravno tistega človeka, kateremu je šele pred letom dni sama izrekla nezaupnico in ga odstranila s položaja kanclerja.

Socialistična stranka bo o svojem kandidatu sklepala šele pri-

hodnji teden in je javnost trenutno navezana le na ugibanja. Prevladuje pa mnenje, da bo SPO izbrala sedanjega dunajskega župana Jonasa, ki je splošno priljubljen in katerega ugled sega daleč preko meja Dunaja.

V zvezi s predsedniškimi volitvami je govora tudi o samostojnem kandidatu FPÖ (baje naj bi bil to bivši državni poslanec in sedanji predstavnik Avstrije pri Evropskem svetu dr. Gredler), medtem ko glede komunistov splošno prevladuje mnenje, da bodo podprli socialističnega kandidata, kakor se je zgodilo že pri zadnjih volitvah. Vendar bodo šele dokončne odločitve pokazale, med katerimi kandidati bodo volivci izbirali 23. maja.

Nevarna zaostroitev v Vietnamu

Kljub odločnim protestom iz vsega sveta proti ameriški vojaški vmešanosti v Vietnamu se je Amerika odločila za nov korak, ki je položaj v tem delu sveta le še bolj zaostri. Baje na zahtevo sajgonske vlade — da ta »vlada« delo le tisto, kar želi in zahteva Washington, je splošno znano — je poslala Amerika v Južni Vietnam nadaljnji mornariški bataljon, tako da ima zdaj v tej državi že 27.000 vojakov in »vojaških strokovnjakov«.

Medtem ameriške vojaške sile nadaljujejo tudi bombardiranje raznih objektov v Severnem Vietnamu in se prav nič ne ozirajo na proteste, ki

prihajajo iz vseh delov sveta. Svoje vmešavanje v notranje zadeve drugih držav skuša Amerika zagovarjati s tem, da pri tej akciji ne gre za »vojno proti Severnemu Vietnamu«, marveč le za »pravico do obrambe«. Seveda pa govorijo dejstva povsem drugo govorico: nadaljnji bombni napadi na ozemlje Severnega Vietnamu pač ne morejo biti kaj drugega kot očitno agresivno dejanje; pošiljanje novih vojaških sil v Južni Vietnam pa gotovo ne more koristiti stvari miru, marveč le še zaostrije položaj.

V OZN se medtem trudijo, da bi našli kako možnost miroljubnega reševanja tega problema. Pri tem spet igrajo posebno vlogo neangažirane države, med katerimi je zlasti aktivna Jugoslavija. Predsednik Tito je v tej zadevi naslovil na ameriškega predsednika Johnsona posebno poslanico, v kateri je izrazil mnenje, da je edina pot do rešitve pot pogajanj in razgovorov. Sovjetska vlada pa je naslovila na naslov Washingtona izjavo, ki ne dopušča nobenega dvoma o tem, kako Sovjetska zveza ocenjuje ameriške agresivne akcije v Jugovzhodni Aziji. V tej izjavi je namreč naglašeno, da te akcije ne pomenijo samo neposredno vmešavanje v zadeve ljudstva Indokine, marveč predstavljajo tudi odmik od politike miroljubne koeksistence. Kot posebno nevarno pa ocenjujejo v Moskvi mnenje Amerike, da ima v Jugovzhodni Aziji proste roke, kajti tudi Washington bo moral prej ali slej razumeti, da ima Sovjetska zveza svoje mednarodne obveznosti.

Zahodna Nemčija je utrpela poraz

Nedavni uradni obisk vzhodnonemškega predsednika Ulbrichta v Združeni arabski republiki, kjer je bil deležen najvišjih državniških častil, pomeni hud udarec za Zahodno Nemčijo. Najbolj značilno pri tej stvari pa je dejstvo, da si je bomska vlada ta udarec zadala sama, namreč s svojo trmasto politiko, ki temelji na precej čudni trditvi, da je vlada v Bonnu edini predstavnik vsega nemškega naroda.

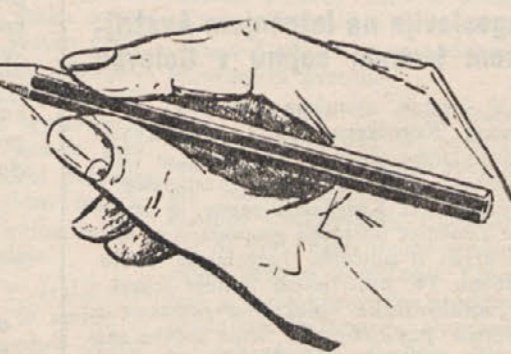
Iz te za današnje razmere v svetu anahronistične logike se je pred leti porodila tako imenovana »Hallsteinova doktrina«, s katero je bomska vlada zagrozila vsaki državi, ki bi priznala Vzhodno Nemčijo, s prekinitvijo diplomatskih odnosov. Tudi v sedanjem primeru, ko je za vsako ceno skušala preprečiti Ulbrichtov obisk v Kairu, se je Zahodna Nemčija poslužila najrazličnejših oblik pritiska in izsiljevanja, toda Združena arabska republika je ostala trdna in je ob podpori drugih arabskih dežel z vso odločnostjo zavrnila vmešavanje bomske vlade v njene notranje zadeve. Toda ta nepričakovana odločnost arabskega sveta ni bila edino presenečenje, marveč je morala Zahodna Nemčija tokrat vzeti na znanje, da je niti njene glavne za-

veznice — Amerika, Anglija in Francija — nočejo več podpirati v njeni trmasti in nerealni politiki. Nedvoumno so ji namreč sporočile, da ne želijo zaostroitev v odnosih z arabskimi državami in vlada v Bonnu je morala kloniti.

Edini »uspeh«, ki ga je dosegla Zahodna Nemčija, je njena odpuščanje gospodarske pomoči Združeni arabski republiki, katera pa je takoj odgovorila, da najmanj tisto, kar je doslej prejemale iz Bonna, v bodoče brez vsakih težav dobi iz Vzhodne Nemčije in drugih vzhodnih držav. Tako si je Zahodna Nemčija s svojo trmo sama zadala najhujši udarec.

Tako bomo volili 14. marca

1	SOZIALISTISCHE PARTEI ÖSTERREICHIS	☐
		☐
		☐
		☐
		☐

Vsaka neudeležba na volitvah, vsak neveljaven glas in vsak glas za katerokoli drugo stranko lahko koristi le združenim namenom OeVP in FPÖe.

Zato v nedeljo 14. marca vsi na volišču!

Zato vsak glas za SPOe — lista številka 1.

V nedeljo
bomo volili
listo 1!

Laž ima kratke noge

Prejšnji teden so avstrijski tisk, radio in televizija objavili tendenciozno vest, da so jugoslovanske carinske oblasti zaplenile kardinalsko oblačilo zagrebškega nadškofa in novega kardinala dr. Franja Šeperja. Vest je šla v javnost ravno v trenutku, ko je jugoslovanski veleposlanik v Rimu Ivo Vejvoda na čast kardinalu dr. Šeperju privedil v svoji rezidenci kosilo, katerega so se udeležili visoki predstavniki Vatikana in italijanske vlade, med njimi tudi dekan svetega kolegija kardinal Tisserant.

Znano je, da ima laž kratke noge in tako se je tudi v tem primeru kmalu izkazala »resničnost« objavljene vesti, katere namen je bil očitno ta, da bi spet enkrat prikazali »protiverski« značaj današnje Jugoslavije.

Zagrebški škof Franjo Kuharič, ki je vodil delegacijo zagrebške nadškofije na slavnosti ob imenovanju novih kardinalov v Vatikanu in kateremu naj bi bili po navedenem poročilu jugoslovanski carinski organi zaplenili oblačila kardinala dr. Šeperja, je namreč izjavil, da njegova delegacija sploh ni nosila čez mejo kardinalovega oblačila, marveč je imela pri sebi 1000 kardinalovih fotografij in 15.000 spominskih podob. Čeprav delegacija ni imela predpisanega dovoljenja za prenašanje tiskovin iz tujine, so ji carinski organi kljub temu dovolili prinesiti čez mejo fotografije in spominske podobice.

Škof Kuharič namerava zaradi neresničnega in tendencioznega poročanja dela avstrijskega tiska, radia in televizije poslati ustrezen demant tudi preko avstrijskega generalnega konzulata v Zagrebu.

Mnenje drugih:

„Koroške deželnozborske volitve in Slovenci“

Pod naslovom „Die Kärntner Landtagswahlen und die Slowenen“ je glasilo štajerske ÖVP „Südtagespost“ v petek minulega tedna objavilo članek, v katerem je med drugim rečeno:

„Mit den Verhältnissen in Kärnten vertraute Kreise geben der Kandidatenliste, welche die Gruppe christlicher Slowenen für die bevorstehende Landtagswahl aufgestellt hat, 2000 bis 3000 Stimmen, die bisher, wenn auch nur teilweise, der ÖVP zugefallen sind. Listenführer ist der Bleiburger Vizebürgermeister Mirko Kumer, gefolgt vom Mittelschullehrer Dr. Reginald Vospernik.“

Es ist bezeichnend, daß Kumer als Exponent der christlichen Slowenen nur durch die sozialistische Aktion der Gemeindefürsorge einrücken konnte, ein Symptom mehr für die Diffizilität (zamotanost — op. uređ.) der Verhältnisse in diesem Gebiet. Ein weiteres Symptom scheint in einem Artikel auf, den der Kandidat Dr. Vospernik Anfang Feber im christlich-slowenischen Wochenblatt veröffentlichte. Er stellte dort fest, daß die Führungsrolle der Sozialisten in Kärnten nur vom KP-Landtagsabgeordneten abhängt. Dies trifft zu, aber nicht hundertprozentig. Man wird vielmehr auch die rund 2000 Wählerstimmen mitrechnen müssen, die von den Nationalkommunistischen Tito-Slowenen Kärntens für die SPÖ abgegeben wurden und nicht wenig zu den knappen Siegen der SPÖ beitrugen. Obwohl nun Dr. Vospernik diese Lage kennt und selbst beschreibt, hegt er keine Bedenken, durch eine hoffnungslose Kandidatur dem radikal-sozialistischen Kärntner Führungsgremium indirekte Schützenhilfe zu leisten. Es ist dies, selbst wenn es eine Verärgerung wegen angeblich unzureichender Erfolge für das Minderheitenforderungsprogramm entspringt, eine etwas unverständliche Einstellung für einen Mann christlich-antimarxistischer Weltanschauung.

Trotzdem dürfte es auch im bewußt slowenischen Lager eine gute Zahl von klugen Wählern geben, die ihre Stimme lieber einer ihr weltanschaulich nahestehenden Gruppe geben als in den Topf praktischer Nichtwählerstimmen werfen werden. Denn, wozu überhaupt zur Wahl gehen, wenn die Stimme wertlos ist? Dann aber gibt es noch ein zweites, sehr wesentliches Argument, welches gerade den nationalbewußten Slowenen vor einer Wahl seiner Partei abschrecken dürfte: Wie immer nämlich diese Wahl auch ausgehen würde, die Zahl der Wählerstimmen könnte als das gewertet werden, was die volksbewußten Kärntner Slowenen immer vermeiden wollen, nämlich als eine indirekte Minderheitenfeststellung. Da im Kärntner Durchschnitt ungefähr jeder — wenn der Ausdruck gestattet ist — Zweieinhalbte wahlberechtigt ist, am Lande wegen des Kinderreichtums sogar höchstens jeder Zweite, ergäbe das Wahlergebnis für diese Partei mit etwa 2000 Stimmen für die Volksgruppe rund 4000 Personen. Es müßten demnach je nach dem Temperament der slowenischen Zahlenangaben von den vierzig-, achtzig-, ja hunderttausend Kärntner Slowenen sechsunddreißig-, sechsundsiebzig- oder gar sechsundneunzigtausend radikal-kommunistische Tito-Anhänger sein. Auf diese Weise würde also die Stimmenzahl der christlichen Gruppe in Verbindung mit den propagandistischen Zahlen für die Kärntner Minderheit entweder ein geradezu vernichtendes Urteil über die Stärke der christlichen Gruppe bringen oder die Phantasiezahlen als Ganzes ad absurdum führen. Man sieht, daß der Entschluß der Kärntner Slowenen christlicher Einstellung ein sehr zweischneidiges Schwert gegen ihre gesamte Volksgruppe ist.

Daher ist die Organisation der linksradikalen Kärntner Slowenen also besser beraten, wenn sie nicht nur auf die eigene Kandidatur, sondern auch auf den Versuch, eine slowenische Gemeinschaftsliste unter proportioneller Aufteilung der Spitzenmandate auf die beiden Gruppen aufzustellen, verzichtet.

Koroško gospodarstvo ne more biti bolj razvito od avstrijskega

Koroška ÖVP je v svoji volilni propagandi ravno tako iznajdljiva, kot se zanaša na nedvednost volivcev. Ker sama nima pozitivnih argumentov za konstruktivno gospodarsko politiko v deželi, hoče socializem podtakniti krivdo, da v gospodarskem razvoju Koroška šepa za drugimi zveznimi deželami. V svoji ihti ÖVP dejstva ravno tako zavija, kot pa se krčevito izogiba resnici, da Avstrija sama v gospodarskem razvoju šepa za drugimi industrijsko razvitimi državami zahodne Evrope.

Avstrija investira na prebivalca znatno manj, kot investirajo druge zahodnoevropske dežele. Predlanskim je investirala 6367 šilingov, medtem ko so n. pr. investirale Belgija 7589, Francija 8778, Nizozemska pa 9289 šilingov. Ker pa je močna investicijska dejavnost eden izmed osnovnih predpogojev za ustrezno gospodarsko rast in za naraščajoči socialni produkt, se pri tako nizki investicijski dejavnosti ni treba čuditi, da je v istem letu narodni dohodek na prebivalca znašal le 28.000 šilingov in da je bil v državah, ki smo jih vzeli za primerjavo, za 30 do 50 odstotkov višji.

Če že Avstrija v gospodarskem razvoju zaostaja za drugimi evropskimi državami, Koroška kol njena zvezna dežela — ki je bila desetletja gospodarsko zastopljena in ki se žele zadnja leta po socialistični iniciativi gospodarsko oživlja — ne more biti na prvem mestu v državi. Desetletna zaosta-

lost se nikjer ne da odpraviti v nekaj letih. ÖVP bi storila Koroški veliko večjo uslugo, če bi povedala resnico, da njenim krogom ne odgovarja, da bi pospešili investicijsko dejavnost v deželi, ker jim ne gre za večanje zaslužka delovnih ljudi, niti ne za njihovo stalno zaposlitev, marveč zgolj za to, kako bi se pri vseh finančnih špekulacijah sami najbolj obogatili. Za njena politika, ki jo na deželni ravni že desetletja enako občujemo kot na državni ravni, temelji na načelu „velikim veliko, malim malo“, in hromi gospodarski razvoj tako Koroške kot Avstrije.

Socialisti pa so prav s svojo investicijsko politiko na Koroškem v zadnjih letih dokazali, da jim je gospodarski razvoj dežele in njenega prebivalstva srčna zadeva. Zato je tudi naloga delovnih ljudi v deželi, da v nedeljo z glasovnico odločijo, da se bo ta politika v deželi nadaljevala. Zato bomo volili Socialistično stranko Avstrije — lista 1.

ÖVP nima razumevanja za koroške Slovence!

To je izjavil tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev prof. dr. Valentin Inzko.

Koroški Slovenci ne bomo podprli ÖVP

ne direktno in tudi ne s tem, da bi glasovali za listo, ki nima izgleda.

Glasovali bomo za listo 1 — SPÖ!

ELEKTRARNA NA BISTRICI V ROŽU:

Tri leta zaposlitev za 700 delavcev

Projekt elektrarne na Bistrici v Rožu, katerega izvedba je bila že dalj časa pripravljena, je Nadzorni odbor Družbe avstrijskih dravskih elektrarn (ÖDK) minuli petek končno lahko odobril. Na svoji seji je sklenil, da bo ÖDK z gradnjo takoj pričela. Gradnja bo stala 744 milijonov šilingov in bo pri njej do leta 1968 zaposlenih okoli 700 delavcev.

Kakor znano je ÖDK že leta 1963 v pripravah za gradnjo elektrarne zgradila most čez Dravo. Z neposredno gradnjo bi lahko pričela že lani, če zvezno finančno ministrstvo, ki je v rokah ÖVP, ne bi do zadnjega zavrnilo udeležbo KELAG na tem projektu s 30 odstotki. S tem je na Koroškem po njeni krivdi minulo leto poteklo brez večjih investicij. V vrsti drugih primerov je to nadaljnji dokaz protikoroškega zadržanja ÖVP v zvezni vladi. Njeje očitno ni po volji, da bi se koroško gospodarstvo po socialistični iniciativi izkopal iz zaostalosti, ki so jo povzročili krogi, ki jih ÖVP združuje.

Z gradnjo elektrarne z zmogljivostjo 65.000 kilovatov in z letno proizvodnjo 333 milijonov kilovatnih ur električne energije bo ÖDK v kratkem pričela. Letos bodo dela na elektrarni obsegala izkop za elektrarno in jez,

nuno betoniranje ter gradnjo nasipa pod Bistrico. Elektrarna bo stala na levem bregu sedanje struge Drave, za nasip pod Bistrico pa bo potrebnih 600.000 kubičnih metrov materiala. Prihodnje leto pridejo na vrsto nadaljnji nasipi v skupni dolžini 7 km kar predstavlja četrtno obale ob jezu za elektrarno. Nasipi bodo tudi do 28 m visoki. V tem sklopu bodo urejeni tudi hodourniki, ki se na tem območju stekajo v Dravo.

Ko bo leta 1968 pričela bistriška elektrarna obratovati, bo podoba srednjega Roža docela spremenjena. Pred elektrarno bo za 23,7 metra visokim jezum nastalo novo umetno jezero, ki bo 15 km dolgo in do 900 m široko. Njegova površina bo znašala blizu 5 kvadratnih kilometrov. Na severovzhodni strani elektrarne pa bo nastalo novo naselje za uslužbenke elektrarne. Rož bo z elektrarno dobil tudi svojo turistično privlačnost.

Letos prvi metri avtoceste po Koroškem

Že več let napovedan pričetek gradnje koroškega dela avtoceste Dunaj—Graz—Celovec—Beljak je bil minulo soboto sprožen z vrezom z lopato pri Borštskem jezeru nad Žago med Porečami in Vrbo. V ta namen so se pri Borštskem jezeru zbrali visoki predstavniki države in dežele z zveznim kanclerjem Klausom in deželnim glavarjem Wedenigom na čelu.

Avtocesta bo v svojem 140 km dolgem koroškem delu stala 6 milijard šilingov. Z gradnjo bodo pričeli takoj, zaenkrat vendar le v dolžini 380 m. Letos ima namreč

ministrstvo za trgovino in obnovo za neposredno gradnjo le 50 milijonov šilingov na razpolago. Kdaj bo avtocesta na Koroškem zgrajena, je torej docela odprto vprašanje. Za prihodnjih pet let bo po načrtu na razpolago le 1,3 milijarde šilingov, s čemer bo komaj dograjena del med Celovcem in Beljakom, kjer bo kilometer v povprečju stal 50 milijonov šilingov. S tem pa gradnja avtoceste v prihodnjih letih Koroški nikakor ne bo prinesla take gospodarske okrepitve, kakor hoče to ÖVP sedaj pred volitvami prikazati.

Prihodnji četrtek pričetek pogajanj z EGS

Skoraj tri leta je moralo preteči, da je ministrski svet Evropske gospodarske skupnosti vzel na znanje avstrijsko prošnjo za vključitev v to skupnost. V tork minulega tedna je ministrski svet šestorice obravnaval osnutek mandata za tozadevna pogajanja in ga brez debate odobril. Pričetek konkretnih pogajanj je določen za četrtek 18. marca, z eventualnim sporazumom glede vključitve Avstrije vendar ni računati pred letom 1967.

Komisija EGS je dobila mandat, da se z Avstrijo pogaja o treh vprašanih in sicer o odpravi trgovinskih ovir, o vprašanih harmonizacije gospodarske politike in o ustanovitvi skupnih organov za vodenje in upravljanje določil sporazuma. Ko je minister za trgovino in obnovo, dr. Bock, komentiral odobritev mandata za pričetek pogajanj, je med drugim dejal, da bodo pogajanja zahtevala veliko vztrajnosti, še več pa pripravljenosti Avstrije za kompromise.

PO SIROKEM SVETU

BEOGRAD. — Predsednik SFR Jugoslavije maršal Tito je pred nedavnim naslovil na ameriškega predsednika Johnsona posebno poslanico, v kateri je zavzel stališče do nevarne zaostitve v Vietnamu, do katere je prišlo, ko so ameriška letala začela bombardirati objekte v Severnem Vietnamu. Predsednik Tito je v poslanici naglasil splošno zaskrbljenost, ki jo po vsem svetu vzbujajo razvoj položaja v Vietnamu ter opozoril predsednika Johnsona, da je treba nujno iskati rešitev z miroljubnimi sredstvi. Poslanica jugoslovskega predsednika je našla odobravanje v široki mednarodni javnosti, kjer jo tolmačijo kot izraz nadaljnjih prizadevanj Jugoslavije in njenega predsednika za ohranitev miru na svetu, kot izraz načelne politike miroljubne koeksistence. O Titovi poslanici se je zelo pohvalno izrazil tudi generalni sekretar OZN U Tan, ki jo je ocenil kot „politično pobudo, ki je danes nujno potrebna“.

LONDON. — Spodnji dom britanskega parlamenta je odobril obrambno politiko laburistične vlade. Zanj je glasovalo 298 poslancev, proti pa 287. V razpravi je predsednik vlade Wilson izjavil, da Britanija ne bo sprejela enostranske odločitve o bodočem številu svojih oboroženih sil v Zahodni Nemčiji, marveč se bo o tem posvetovala s svojimi zavezniki.

MADRID. — Ker je rektor madridske univerze prepovedal vrsto predavanj o miru, je prišlo med španskimi študenti do protivladnih demonstracij, ki so največje v zadnjih desetih letih. Protestno gibanje španskih študentov ni naperjeno le proti stališču, ki ga sedanji režim zavzema do univerze, marveč tudi proti splošnemu položaju v državi, v kateri ni svobode združevanja in izražanja misli. Iz Madrida se je protestno gibanje študentov razširilo tudi na druge univerze v državi, pridružilo pa so se mu tudi razne delavske in sindikalne organizacije.

POULTRY. — Ker so dijaki visoke žrske šole v Poultryju (ameriška država Georgia) znani kot vneli borci za raso enakost in enakopravnost v ameriških šolah, so bili rasisti že šestič zažgali njihovo šolo.

BERLIN. — Ob zaključku konference mirovnih odborov 52 azijskih, afriških in latinskoameriških držav, ki je bila v Berlinu, so soglasno sprejeli poziv na solidarnost z južnovietnamskim ljudstvom, „trivajo ameriške agresije“.

ROTTERDAM. — Skupina pristaniških delavcev je ustavila delo na zahodnonemški tovorni ladji „Stela“, ker je član posadke te ladje, 24-letni Georg Baumgart, vzklikal „Heil Hitler“. Delavci so izjavili, da ne bodo delali, dokler Baumgart ne bodo odstranili z ladje.

BUKAREŠTA. — V intervjuju za romunski list „Lumea“ je belgijski minister za zunanjo trgovino Maurice Brasseur izjavil, da je Belgija prepričan pristaš svobodne trgovine med vsemi deželami, ne glede na njihovo gospodarsko in politično ureditev.

RIM. — Po dveh mesecih pogajanj je voditeljem italijanskih koalicijskih strank uspelo doseči kompromis, s katerim so se vsaj začasno izognili vladni krizi. Na podlagi tega kompromisa je bil za novega italijanskega zunanjega ministra imenovan nekdanji predsednik vlade Fanfani. Ker pa so lanskoletne predsedniške volitve privedle do odločilne spremembe v političnem življenju Italije, sedanji koaliciji levega centra ne obetajo preveč trdnih tal za njeno kolikor toliko uspešno delovanje.

WASHINGTON. — Predsednik zunanjepolitičnega odbora ameriškega senata Fulbright je predlagal, naj bi Sovjetska zveza sodelovala z Ameriko pri graditvi novega prekopa v Srednji Ameriki. Fulbright je mnenja, da bi takšna skupna ameriško-sovjetska gradnja lahko koristno prispevala k zmanjšanju mednarodne napetosti.

MOSKVA. — Prejšnji teden je bil v Moskvi posvetovanji sestanek komunističnih in delavskih partij, katerega so se udeležile delegacije 19 komunističnih in delavskih gibanj iz raznih delov sveta. Ob koncu posvetovanja so objavili kratko sporočilo, ki je bilo sprejeto soglasno in v duhu iskrenosti ter prijateljstva.

STOCKHOLM. — Pred dnevi je v stockholmski bolnišnici umrla 75-letna švedska kraljica Louise, ki je bila prejšnji teden operirana na srcu.

ZENEVA. — Upravni svet mednarodne organizacije dela (ILO) je sklenil, da na junjski sestanek ne bo povabil Južno Rodezije, katere podobno kot Južnoafriška unija izvaja rasistično politiko. Za ta sklep se je izreklo 25 članov upravnega sveta, 10 jih je glasovalo proti, 9 pa se jih je glasovanja vzdržalo.

LONDON. — V britanski laburistični stranki je močno struja, ki se ne strinja z vladno podporo ameriškim akcijam v Vietnamu. Ta skupina je podpisala resolucijo, s katero poziva predsednika Wilsona, naj preneha podpirati Ameriko v vietnamskem spopadu. Vodja skupine, dosedanji sekretar v ministrstvu za kolonije Frank Allaun, pa je odstopil, da bi imel večjo svobodo politične akcije. Opazovalci vidijo v tem resno nevarnost za ilak neznatno večino laburistov v britanskem spodnjem domu.

MOSKVA. — Prezidijski vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze je sprejel ukaz, po katerem so nacistični zločinci sodno odgovorni in bodo kaznovani, ne glede na čas, ki je minil od njihovih zločinov. Narodni Sovjetske zveze, ki so utrpeli največje izgube v vojni — pravi ukaz — ne morejo dovoliti, da bi fatistični barbari ostali nekažnovani. Sovjetska država zvesto uporablja splošno priznane norme mednarodnega prava o neizbežnosti kaznovanja hitlerjevskih zločincov, kjerkoli in kadarkoli bi se utegnili skrivati.

KAIRO. — Oblastil v Združenih arabskih republikah so odkrile vojnisko teroristično organizacijo, katere člani so bili po večini zahodnonemški državljani. Skupina, ki je delala za izraelsko obveščevalno službo, je z zastraževanjem, atentati in drugače skušala prisiliti nemške znanstvenike, ki delajo v ZAR, da bi zapustili deželo.

BOHN. — Predsednik britanske vlade Harold Wilson je dne dni bival na obisku v Zahodni Nemčiji, kjer je imel razgovore tudi s kanclerjem Erhardom. Prizadeval se je za večji nemški prispevek za vzdrževanje britanskih vojskih sil v Zahodni Nemčiji.

Jugoslavija na letošnjem Avstrijskem lesnem sejmu v Celovcu

V četrtek minulega tedna so se v upravi Koroškega sejma predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije in ljubljanskega Gospodarskega razstavišča s predstavniki Koroškega sejma in koroške Zbornice obrtnega gospodarstva razgovarjali o udeležbi Jugoslavije na letošnjem 14. avstrijskem lesnem sejmu.

Jugoslovska kolektivna razstava v lastnem paviljonu bo letos posvečena lesnemu gospodarstvu. Načelni razgovori so privedli tudi do sporazuma o višini vrednosti blagovne menjave med Avstrijo in Jugoslavijo v okviru tega sejma. Sporazumno je bila določena vsota 32 milijonov šilingov. S podrobnejšimi razgovori o letošnji jugoslovski udeležbi na avstrijskem lesnem sejmu bosta obe delegaciji nadaljevali v Ljubljani.

Dr. Schärf in Slovenci

Prejšni teden umrli zvezni prezident dr. Schärf je pred nekaj leti izdal knjigo spominov iz svojega življenja »Erinnerungen aus meinem Leben«.

V njej med drugim govori tudi o svojih osebnih stikih s Slovenci med prvo svetovno vojno, ko je bil najprej na lastno željo do deljen bosenskem polku v Grazu. Tam se je takoj začel učiti hrvaščine, da bi se mogel sporazumeti z bosenskimi vojaki, ki so bili takrat v veliki večini nepismeni. Leta 1915 je bil premeščen kot častnik v šolo enoletnih prostovoljcev — oficirskih kandidatov v Slovenski Bistrici. S tamkajšnjimi slovenskimi domačini se je, kakor pravi, dobro razumel. V šoli so bili gojenci z vseh vetrov tedanje nacionalno pisane Avstrije; prevladovali pa so Slovani: Čehi, Poljaki, Hrvati in Slovenci. Pozneje je prešel dr. Schärf v slovenski (celjski) 87. pešpolk. Služboval je v Celju, Laškem, Postojni in okolici, bil na soški fronti, v Trebinju in nazadnje spet v Celju in Mariboru. Da bi se lahko razumel z vojaki in prebivalstvom, se je — kakor prej hrvaščine — sedaj učil slovenščine.

Pokojnega prezidenta dr. Schärfa pa se spominjajo tudi mnogi Slovenci, ki so ga kot vojak spoznali med prvo svetovno vojno. Cenili so ga in tudi on jih je vzel ljubil ter z nekaterimi ostal v pismenih stikih sve do zadnjih dni življenja. Eden izmed teh je 70-letni Andrej Segar iz Gruškovja v Halozah, v prvi svetovni vojni »burš« takratnega poročnika Schärfa. Spominja se, kako je kot izkušen vojak na slehernem koraku spremljal svojega poročnika, mu pomagal in mu v dneih, ko je med vojaki razsajala lakota, »organiziral« kruh. »Tako ga je jedel včasih, da so mu solze polzele po licih,« pripoveduje Segar. Od leta 1918 se potem nista več videla. Leta 1935 pa je dobil Segar pismo z Dunaja, pisal je dr. Schärf in od takrat naprej sta si oba moža, ki ju je vezalo medsebojno spoštovanje in hvaležnost, redno dopisovala najmanj dvakrat letno. Skoraj v vsakem pismu je dr. Schärf izrazil Segar hvaležnost za pomoč v budih vojnih letih ter ga vabil, da bi ga obiskal na Dunaju.

»Sicer pa je bil izredno skromen — pripoveduje Segar — vsi so ga spoštovali, častniki in moštvo. Rad je prepeval z nami, najraje je imel pesmi 'Wenn die Soldaten durch die Stadt marschieren', 'Stoji, stoji Ljubljanca' in 'En hribček bom kupil'. Užival je spoštovanje vsakega, kdor ga je poznal, in ki tudi kot poglavar države ni pozabil nekdanjih soborcev in prijateljev, čeprav so bili preprosti ljudje in pripadniki druge narodnosti.«

Od Urala do Triglava

so vsi Slovenci socialisti. Pridružimo se jim tudi od Pliberka do Šmohora, potem šele bo lepa naša domovina!

Koristna izmenjava mnenj in izkušenj med slovensko manjšino v Italiji in italijansko v Jugoslaviji

8. Po ustavi obeh držav, Republike Italije in SFR Jugoslavije uživajo vsi državljani enake pravice. Zato in v skladu s čutom pravičnosti je naravno, da morajo vsi pripadniki manjšine, ne glede na administrativne meje, uživati enake narodnostne pravice.

Ta načela je treba uveljaviti še v tistih občinah jezikovno mešanih področij v Jugoslaviji, v katerih se statut — v nasprotju s statuti drugih občin — omeji zgolj na ponovitev določil ustave brez podrobne obdelave vseh posebnosti, ki zadevajo italijansko etnično skupino.

V Italiji se velika razlika v ravnanju s slovensko narodnostno manjšino v različnih upravnih enotah kaže predvsem v odnosu do Slovencev v videmski pokrajini, ki jim priznana nobena pravica kot narodnostni manjšini. Formalno, deloma tudi praktično — predvsem glede pravic jezika in ugodnosti iz bilateralnih dogovorov med Italijo in Jugoslavijo — so goriški Slovenci na slabšem kot Slovenci na Tržaškem.

Po istem načelu je treba razširiti na vsa področja, kjer prebivajo pripadniki obeh manjšin, uživanje vseh dobrin, katerih so deležni predeli, ki jih obsega londonski sporazum. Isto velja za vse bilateralne dogovore v zvezi z manjšinami med Italijo in Jugoslavijo.

9. Šola v materinem jeziku je temelj življenja manjšine. Kot osnovno merilo ravnanja z manjšino velja

zato prav dejstvo, ali in kako razvito šolstvo ima. Zato je morebitni padec števila šolskih otrok v manjšinskih šolah — kolikor ga ni pripisati demografskemu padcu — slabo spričevalo za ravnanje z manjšino.

Iz teh vzrokov je treba narodnostnim skupinam zagotoviti izobraževanje v materinem jeziku od otroških vrtcev do osnovnih in srednjih šol vseh stopenj in vrst. Zato je treba ustanoviti italijanske otroške vrtce na vseh področjih, kjer živi v Jugoslaviji italijanska narodnostna skupnost in kjer vrtcev še ni. Uveljaviti se mora zakon o samostojnosti in paritetnosti italijanske osnovne šole, ustanoviti popolne italijanske osemletke tam, kjer je to danes nujno, in izpopolniti mrežo poklicnih šol. Kljub temu, da je bilo v letu 1964 tiskanih 16 šolskih knjig, jih bo treba v bodoče delno uvažati iz Italije, kakor tudi učila.

V Italiji je potrebno za Slovence v videmski pokrajini uvesti vsaj minimalni šolski program na najnižji stopnji v slovenskem jeziku. V tržaški in goriški pokrajini bi bilo treba ustanoviti nadaljevalne šole trgovskega in industrijskega tipa po osemletnem obveznem šolanju, šole za vajence in industrijski tehnični zavod. Izdajati je treba šolske knjige za srednjo šolo in jih delno uvažati iz Jugoslavije. Nujno je treba urediti položaj vodstvenega, upravnega, učnega in strežnega osebja.

V interesu obeh narodnostnih sku-

Za razvoj slovenskega šolstva v Italiji

S privolitvijo italijanskega ministrstva za javno vzgojo se je prejšnji teden začel v Trstu uradni pedagoški tečaj za slovenske učitelje in profesorje na Tržaškem. Tečaj vodi pedagoški svetovalec za osnovne in srednje šole s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem prof. Stane Mihelič, predavatelj pa sta prof. Bojan Luzner in prof. Ivan Tomšič, priznana strokovnjaka iz Ljubljane. K tečaju se je prijavilo 170 učiteljev in profesorjev s Tržaškega ter nekaj šolnikov iz Gorice, k predavanjem pa prihajajo tudi gojenci učiteljskega in klasičnega liceja. Tečaj bo trajal do 26. marca.

Svečane otvoritve tečaja v novem slovenskem Kulturnem domu v Trstu so se udeležili tudi visoki predstavniki šolskih oblasti, med njimi šolski skrbnik dr. Tavella, ki je udeležencem tečaja želel mnogo uspeha, kar bo — kakor je poudaril — nedvomno koristilo osnovnim in srednjim šolam s slovenskim učnim jezikom. Pobudnik tečaja, pedagoški

svetovalec za osnovne in srednje šole s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem prof. Stane Mihelič, pa je v svojem govoru med drugim naglasil: Res nas vsa pričakovanja velika udeležba slovenskih šolnikov Tržaškega ozemlja priča, da se zavedajo odgovornosti, ki jo imajo pred izročeno jim mladino, starši in družbo, da se zavedajo nalog, ki jih postavlja pred nje šola in da čutijo potrebo po izpopolnjevanju. Taka udeležba kaže, da je slovenskim šolnikom šola pri srcu, z njo žive in da se štrvujejo zanjo. Prepričan sem, da bo znala to predanost slovenskih profesorjev in učiteljev ceniti tudi prosvetna oblast in sporazumno z njimi rešiti nekatera še odprta vprašanja.

Šele pred kratkim je bil v Koprju podoben tečaj za učno osebje italijanskih manjšinskih šol v Jugoslaviji, na katerem so predavali priznani strokovnjaki iz Italije. Tečaji so uradnega značaja in bistveno prispevajo k izboljšanju manjšinskega šolstva v obeh dr-

Slavnostne igre v Salzburgu

tudi letos z bogatim in peštrim sporedom

Letošnje slavnostne igre v Salzburgu bodo v času od 26. julija do 31. avgusta. V teh tednih se bo pred domačo in mednarodno publiko odvijal bogat in pešter spored, ki obsega v glavnem operne, dramske in koncertne prireditve.

Na področju opere bodo letos na novo uprizorjena tri dela: »Boris Godunov« Modesta Musorgskega (skupno 6 predstav), Mozartov »Beg iz Seraja« (5 predstav) in Mozartova »Vrtnarica iz ljubezni« (6 predstav). Poleg tega bodo ponovljena štiri dela iz prejšnjih let: Mozartova opera »Cosi fan tutte« (3 predstave), »Ariadna na Naxosu« Richarda Strauša (4 predstave), »Elektra« Richarda Strauša (3 predstave) in znana Verdijeva opera »Macbeth« (4 predstave). Pri tem je vsekakor zanimivo, da bodo posamezna operna dela izvajana v originalnih jezikih — »Boris Godunov« v ruskem, »Cosi fan tutte« in »Macbeth« v italijanskem, ostale pa v nemškem.

Dramski del sporeda obsega dve drami Sofokleja »Kralj Edip« in »Edip na Kolonu« (4 predstave), nadalje ponovitev Goethejevega »Fausta« (po 4 predstave vsakega dela) in tradicionalnega »Slehnika« Hofmannsthal (5 predstav na prostem).

Orkestralnih koncertov bo na sporedu 11, od katerih jih bodo šest izvajali dunajski filharmoniki, ostalih pet pa državna godba iz Dresdene, letošnji gost salzburških slavnostnih iger. Dunajske filharmonike bodo dirigirali Rafael Kubelik, Claudio Abbado, Zubin Mehta, Karl Böhm in Herbert von Karajan, medtem ko so za orkester iz Nemčije predvideni dirigenti George Szell, Karl Böhm, Wolfgang Sawalitsch, Kurt Sanderling in Her-

bert Karajan. Nadalje pa bo koncertni del sporeda obsegal še pet Mozartovih matinej, pet solističnih koncertov, štiri komorne koncerte, šest pevskih večerov, tri spominske koncerte, Mozartov zborovski koncert, sedem serenad na prostem, dva koncerta cerkvene glasbe in izvedbo Mozartove maše v C-molu.

Kot gost bo sodeloval tudi City Ballet iz New Yorka, ki bo imel štiri večerne predstave.

O vzgojnem vplivu šolskega filma

Mladinski psihologi so napravili vrsto poskusov z otroki šolske starosti ter pri tem ugotovili, da se tako deklice kakor dečki najbolj navdušujejo za defektivske in pustolovske, torej domišljjsko bogate filme — »pa čeprav v njih ni ubojev in podobnih gradih reči«. Važno je predvsem, da je film razgiban, kar pomeni, da se morajo tudi šolski filmi odlikovati z napeto zgodbo.

Mladi gledalci tako rekoč strasno zavzeto spremljajo zmago dobrega nad zlom v napeti zgodbi. To so ugotovili že pri najmlajših filmskih gledalcih, ki so jim zavrtili lutkovne filme. Po takšnih predstavah so skušali vsi mladi gledalci tako ali drugače posnemati dobrega junaka, hudobne figure pa so zbujeali odpor. Po tem sodijo psihologi, da je mogoče mladim ljudem s filmom posredovati tudi etične vrednote, seveda ne »z iztegnjenim kazalcem«, marveč z razpletom zgodbe.

V zvezi s filmom kot učnim pripomočkom je značilno dejstvo, da skoraj vsi mladi ljudje (šolarji in mlajši dijaki) želijo »izvedeti in spoznati nekaj novega«. To težnjo opažajo poklicni vzgojitelji tudi pri pismenih nalogah, vsebinski povezanih s tem ali onim, česar »v šoli še niso vzeli«. Odgovori šolarjev na vprašanje, od kod to mnenje, znanje, stališče: brali so, povedali so jim starši ali drugi odrasli, najpogosteje pa da so videli v kinu.

Živa slika na platnu, združena z različnim govorom, napravi na mladega človeka trajen močnejši vtis. Mladinski psihologi in poklicni vzgojitelji o šolskem filmu na podlagi poskusov sodijo, da si ob njem pridobijo tudi raztreseni ali manj nadarjeni otroci nadpovprečno znanje, ki jim ga prav gotovo samo govornica beseda ne bi dala.

(Nadaljevanje)

Italiji doslej dobile ničesar. Šele v letu 1964 je Slovensko gledališče v Trstu bilo priznано kot »primarni ansambel«, kar mu daje pravico do državne podpore.

Nujna je torej izdatna, redna in javna podpora tudi slovenskim kulturnim organizacijam v Italiji. Občinam obeh držav bi moralo biti omogočeno, da oskrbijo ustrezne objekte, v katerih bi kulturne organizacije nemoteno lahko razvijale svojo dejavnost.

Uradno dogovorjena kulturna izmenjava med obema državama ne sme preskočiti področij, na katerih biva manjšina. Nenaravno je, da je s takim preskakovanjem prikrajšana manjšina in s tem o kulturnih dosežkih lastnega naroda slabše poučena kot pripadniki večine.

11. Anahronistična je vsaka ovira državljanom, da bi dali svojim otrokom imena, ki si jih sami izberejo. K osnovnim znakom enakopravnosti narodnostne manjšine in spoštovanja njenih bitnih značilnosti pa je šteti priznanje pravice, da njeni pripadniki dajejo svojim otrokom imena, ki nosijo karakteristike jezika in naroda, h kateremu pripadajo.

Slovenskim staršem v Italiji ta pravica ni dana, ker je še vedno v veljavi zakon, ki prepoveduje dajati otrokom »tuja« imena. Tržaško področje je izvzeto, ker se ta zakon ne izvaja. Pripadnikom slovenske skupnosti v Italiji je treba omogočiti pisanje njihovih imen in priimkov v slovenski pisavi in olajšati vračanje v prvotne slovenske oblike nasilno spremenjene priimke. Omogočiti je treba, da posamezni javni funkcionarji v jezikovno mešanih področjih

Ma fakultetah jugoslovanskih univerz študira zdaj okoli 2000 tujih študentov, od katerih jih kakih 1400 dobiva jugoslovanske štipendije, drugi pa se šolajo na svoje stroške. Največ teh študentov prihaja iz držav v razvoju. V prihodnjem šolskem letu naj bi dobilo jugoslovanske štipendije 650 tujih študentov, nadaljnjih 150 štipendij pa naj bi dobili kandidati za specializacijo v Jugoslaviji.

Skupina uglednih sovjetskih umetnikov je naslovila na sovjetsko javnost odprto pismo, v katerem se poteguje za to, da bi dobili umetniki ustrezno mesto v pro-

KULTURNE DROBTINE

izvodnji in da bi posvetili veliko več pozornosti umetniškom ustvarjanju strokovnjakov za posamezna področja kot tudi umetnikom »širokega profila«.

Za letošnji mladinski pevski festival v Celju, ki bo od 4. do 6. junija povezan s prvim tekmovanjem jugoslovanskih mladinskih pevskih zborov, vlada zelo veliko zanimanje. Ze doslej je bilo prijavljenih mnogo več zborov, kot jih bo mogoče sprejeti. Samo v Sloveniji pričakujejo prijavo kakih 20 zborov, zato bodo 27. marca priredili republiško revijo mladinskih zborov, na kateri bodo izbrali tri najboljše zore, ki bodo potem zastopali Slovenijo na državnem tekmovanju. Za festival se prijavljajo tudi inozemski zbori, in sicer doslej iz Madžarske, Češkoslovaške in Vzhodne Nemčije, pričakujejo pa še prijavo iz Švice.

Za predsednika Društva koroliških umetnikov je bil znova izvoljen dr. Josef Brandl, ki je na nedavnem občnem zboru napovedal tudi glavne razstave letošnje sezone v Domu umetnikov. Pomladanski razstavi bo sledila razstava Richarda Knousa, potem bo Dom umetnikov služil razstavi v okviru kulturne izmenjave, jeseni pa bodo razstavljali udeleženci tečaja za grafiko, katerega bo vodil Josef Tichy. Poleg tega bo imelo jeseni svoje razstave združenje upodabljajočih umetnikov, za zaključek pa bo spet prirejena tradicionalna božična razstava. Predsednik dr. Brandl je hkrati povedal, da so izgledi za subvencije države, dežele in občine za obnovo Doma umetnikov.

Jugoslavije svojevoljno vpisujejo imena in priimke pripadnikov italijanske etnične skupine.

V jezikovno mešanih področjih mora biti priznано in uveljavljeno poimenovanje krajev tudi v jeziku manjšine. Naravno je, da se v listinah in v vseh drugih publikacijah v jeziku manjšine uporabljajo tudi nazivi krajev v tem jeziku.

Na področjih, kjer prebivajo Slovenci v Italiji, je treba zamenjati izumetničena imena krajev v italijanskem jeziku s takimi, ki so bila, odnosno so še v rabi med domačimi italijanskim prebivalstvom.

12. Naseljevanje področij, kjer prebiva narodnostna manjšina, z namenom, da se s tem umetno spremeni etnični sestav področja, je vsega obsojanja vredno, zato je upravičena zahteva slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, da se s podobnim naseljevanjem preneha.

13. Pogumno je treba odstranjevati vse ovire, ki se pojavljajo v vsakdanjem življenju, ki zavestno ali po inerciji zavirajo pripadnikom manjšin uveljavljanje njihovih pravic in jim s tem grenijo življenje in rušijo vero v pravičnost. Onemogočiti je treba samovoljno neodgovornih uradnikov in terjati spoštovanje pravic pripadnikov manjšine. Obe Zvezi pričakujeta, da bodo navedena načela, ugotovitve in zahteve naletela na blagohotno upoštevanje s strani vseh političnih organizmov in pristojnih izvoljenih organov vseh stopenj Republike Italije in Socialistične federativne republike Jugoslavije.

(Konec)

Volimo odgovorno in pravilno!

Naš glas pri volitvah bo soodločal o bodoči politiki na Koroškem. Zato se moramo pri teh volitvah odločiti s čutom odgovornosti.

Glasovali bomo za tisto stranko, s katero nas vežejo sorodni gospodarski in socialni pogledi in od katere smemo tudi v narodnem vprašanju pričakovati največ razumevanja in podpore.

Glasovali bomo za Socialistično stranko Avstrije — lista 1

OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSkih ŽENA:

Žene odločamo o naši bodočnosti

Za mednarodni praznik žena je bil v ponedeljek v Celovcu občni zbor Zveze slovenskih žena, na katerem se je zbralo nad 60 delegatki od Zilje do Pliberka. Občni zbor je potekal v živahni diskusiji na referat predsednice Milene Gröblacher o delu in nalogah slovenskih žena na Koroškem in njihove organizacije. Uvodoma je občni zbor — katerega so se udeležile tudi zastopnice iz Slovenije — pozdravil predsednik ZSO dr. Franci Zwitter.

Referat in diskusija na občnem zboru sta pokazala mnogostranost problemov Zveze slovenskih žena, pokazala pa sta tudi politično zrelost naših žena. Problemi, ki so bili obravnavani, in stališča do njih so bili izraz čuta odgovornosti naših žena in njihove velike vloge v kovanju naše bodočnosti. Stvarno in odgovorno so obravnavale probleme vzgoje otrok v družini, v otroških vrtcih in v šolah. Govorile pa so tudi o vzgoji doraščajoče mladine in o problemih, ki se pojavljajo z razvojem turizma po naših krajih.

Da so se dotaknile tudi svoje družbeno politične vloge pri nedeljkih volitvah, je spričo danih pogojev docela razumljivo. Nedvoumno so se pridružile stališču ZSO glede zadržanja slovenskih volivcev pri nedeljkih deželnozborskih volitvah. Jasno so ugotovile, da je uresničenje naših narodnostnih teženj zagotovljeno v naši aktivnosti kot manjšina in v zavestnem vključevanju v avstrijsko družbeno življenje in v politične stranke kot njegove predstavnice. Ozki nacionalni separatizem nam je že v preteklosti napravil dovolj škode, zato njegove sedanje tovrstne pozikuse zavračamo. Slovenci so že vsa leta iz svojih gospodarskih in socialnih nagibov volili predvsem socialiste. Zato je neodgovorna in znak skrajne politične ožine in nestrpnosti parola, da je Slovenec le še tisti, ki bo volil od ÖVP naročeno slovensko volilno listo, ki ni nič drugega kot podpora ÖVP in FPÖ.

Slovenske žene bodo v čutu polne odgovornosti za bodočnost svojih otrok v nedeljo volile listo 1 —

Socialistično stranko Avstrije!

V Celovcu:

Nadaljnji dom za dijaško in vajeniško mladino

V soboto je namestnik deželnega glavarja Hans Sima v Celovcu odprl dijaški in vajeniški dom ustanove „Volkshilfe“, v katerem ima 120 deklet prostora. Za vajeniškim in dijaškim domom za fante v Celovcu, ki je dobil ime po ženi pokojnega zveznega predsednika Schürfa in ki ga je zgradila laista ustanova, so sedaj tudi dekleta manj imovitih staršev, ki se šolajo in učijo v Celovcu, dobila lepo, moderno, predvsem pa poceni bivališče.

V svojem nagovoru je namestnik deželnega glavarja Sima med drugim poudaril, da so stotine mladih ljudi, ki so čas priprave na poklic prebivali v domovih „Volkshilfe“, žive priče predanosli splošne skrbi za izobraževanje mladine. Kar tiče porabo javnih sredstev za domove, ki služijo mladini pri šolanju in učenju poklica, smatramo odpravo monopola nad izobrazbo, ki je pod vplivom konservativne ideologije, kot cilj, s katerim hočemo v prid vseh docela izčrpati duhovno zmogljivost Koroške. S tem domom je ustvarjen nadaljnji pogoj, da bodo mladi ljudje s podeželja, ki niso v stanju, da bi iz svojega krili stroške stanovanja in oskrbe v Celovcu, tukaj pod pogoji, ki jih starši zmorejo, dobili stanovanje in oskrbo za čas svojega študija in vajeništva. Mi se nedvoumno priznamo k nadaljnji gradnji takih domov, kakor je dom, ki ga danes odpiramo, je ugotovil namestnik deželnega glavarja Sima.

Mladi volivci vaš glas za SPÖ

V oblikovanju družbenega življenja gleda mladina vedno v bodočnost, v katero boče iz sedanjosti najti svojo pot. Tako je bilo, tako je danes in tako bo tudi ostalo. Tako pa je tudi prav. Mladina ima pravico in dolžnost, da se aktivno vključuje v družbeno dogajanje in da soodloča, ko gre za reševanje njenih vprašanj, ko gre za uveljavljanje njenih ciljev, zlasti pa ko gre za odločitve, kakšne sile bodo v bodoče usmerjale življenje in razvoj v deželi in državi.

Pred tako odločitvijo stoji mladina, zlasti pa mladi volivci tudi sedaj pred deželnozborskimi volitvami. Spričo razmerja političnih sil na Koroškem, ki so v zadnjih desetletjih v deželnem zboru in deželni vladi oblikovale politično, gospodarsko, socialno in kulturno življenje v deželi, je odločitev mladih volivcev dokaj enostavna. Mladi volivci ne morejo voliti ÖVP, še manj pa FPÖ. Obe koreniniti v preteklosti, ki je bila za mladino vse prej kot lepa.

Ko so na Koroškem vladali krogi, ki jih združuje ÖVP, smo trpeli pod bremenom vedno večje brezposelnosti. Za mladino, ki je stopala v poklic, ni bilo ne vajeniškega in ne delovnega mesta, za kmečke fante in dekleta pa niti šilinga pri hiši. Ko pa so vladali krogi, iz katerih je nastala FPÖ, je morala mladina na frontah Evrope prelivati kri in umirati za nacizem, namesto da bi se šolala za svoj bodoči poklic.

Mladi volivci morejo voliti samo SPÖ, ki se že od nekdaj zavzema za mirno sožitje, prijateljstvo in razumevanje. SPÖ v svoji deželni politiki pospešuje gospodarsko izgradnjo dežele, se zavzema za ostvaritev novih delovnih mest za mladino z enako verno, kakor ustvarja obrtno poklicne šole ter vajeniške in dijaške domove. SPÖ se tudi edina dosledno bori za socialno in zdravstveno zaščito mladine na delovnem mestu. Samo SPÖ je garant lepše bodočnosti mladine, kot so jo imeli njeni starši. Zato bodo v nedeljo

mladi volivci volili

Socialistično stranko Avstrije — lista 1

DEŽELNI POSLANEC LUBAS:

Ne poznamo razlike, smo za pravo sožitje

Zastopnik našega lista je prišel te dni v pogovor s predsednikom Socialistične stranke Avstrije v okraju Velikovec in županom občine Železna Kapla-Bela, deželnim poslancem Josefom Lubasom. Ker kandidira tudi za deželni zbor, ki ga bomo v nedeljo volili, ga je naš zastopnik vprašal, kako SPÖ v okraju Velikovec gleda na probleme slovenskega prebivalstva, ki v okraju prevladuje in kako stoji k vprašanju mirnega sožitja obeh narodnostnih skupin na podlagi enakopravnosti. Kandidat na socialistični listi za deželni zbor je v tem pogledu med drugim dejal:

„Mi smo že dokazali, da ne poznamo razlike med slovenskim in nemško govorečim prebivalstvom okraja. Vsi smo avstrijski državljani in Slovenci imajo polno pravico avstrijskega državljanca, seveda pa tudi dolžnosti, ki iz tega izvirajo. Slovenci prebivalci so enaki davkoplačevalci kot nemško govoreči prebivalci, iz česar sledi, da je treba njihova vprašanja enako obravnavati kot vprašanja nemško govorečega prebivalstva.“

V demokraciji ima samo po sebi razumljivo vsaka skupina pravico, da voli svoje kandidate. Zato nihče ne more ugovarjati in tudi nikogar ne briga, če je skupina krščanskih Slovencev vložila svoj volilni predlog. Po drugi strani pa tudi Slovenci, ki volijo SPÖ, ne sme nihče napadati in žaliti. Tudi v njihovem primeru ne briga nikogar,

če stojijo k Socialistični stranki. Odločili so se prostovoljno.

V naš okraj je prišel pravi mir, pravo sodelovanje in pravo sožitje. Mi ne dopuščamo, da bi kdo motil to enodušnost. Z vso odločnostjo poudarjamo, da odklanjamo vsak kulturni boj. Mi se zavzemamo za živahno kulturno izmenjavo med obema narodnostnima skupinama. Ta kulturna izmenjava že obstoja in se zadovoljivo in harmonično razvija.“

Zgornja Vesca

Pri Petrucu je bila že od nekdaj gostilna. Po več letih presledka, ko je bilo njeno obratovanje prekinjeno so jo letos spet odprli in jo času primerno uredili da je v ponos vasi in pravlačna za turistične goste, ki naše Gure s svojimi lepimi razgledi čedalje bolj obiskujejo. Mlada gostilničarka ne skrbi le za dobre jedi in izbrane pijače, marveč je gostilničarka v pravem pomenu besede. Do svojih gostov je prijazna in dostojna če je potrebno pa tudi energična vedno pa taka, da v gostilni ni preprirov ne v vaških in tudi ne v narodnostnih vprašanjih. V takih primerih vpliva pomirljivo in bodrilno za mirno sožitje in razumevanje.

S pričetkom obratovanja gostilne pa bi njene goste, ki zvečer tu in tam malo delj posedijo in pogledajo nekoliko globlje v kozarec, prosili, da se vračajo domov tako, da ne bodo povzročali negodovanja med vaščani, če jih prikrajsujejo za potreben in zaslužen nočni počitek. Vsak ima po

Presodimo stvarno!

Za deželnozborske volitve 14. marca je 316.317 volilnih upravičencev. To je za 13.246 več kot pri deželnozborskih volitvah leta 1960. Pri zadnjih volitvah je bilo pri 87-odstotni volilni udeležbi in pri 259.902 veljavnih glasovih za dosego mandata ali poslanskega mesta potrebnih 7219 glasov.

Četudi bi bila pri letošnjih volitvah volilna udeležba tako slaba, kot je bila pri zadnjih — kar pa ni pričakovati — sme na poslansko mesto računati le stranka, ki bo dosegla najmanj 7644 glasov, pri višji volilni udeležbi pa bi bilo potrebnih celo 8000 in več glasov. Tako imenovanih preostalih mandatov (Restmandate), kakor jih poznamo pri državnozborskih volitvah, namreč pri deželnozborskih volitvah ni.

Spričo tega in spričo dosežanih izkušenj za stranke, ki že v sedanjem deželnem zboru niso bile zastopane, sploh ni izgleda, da bi dosegle svojega poslanca.

svoje rad mir in če bo vsak nasproti drugim spoštoval to željo tudi v nočnih urah, potem bo na vasi lepo in postala bo z gostilno vred kraj prijetnih srečanj z okoliškimi domačini in tujimi gosti.

Za enakopravnost in sožitje!

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
k deželnozborskimi volitvam

Izhajajoč iz načela, ki ga je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem sprejela na svojem ustanovnem občnem zboru pred desetimi leti, da ne tvorimo več lastne nacionalne politične stranke, marveč se kot polnopravni državljani zavestno vključimo v splošno avstrijsko družbeno dogajanje in državno življenje, in v doslednem izvajanju programa ZSO o narodno-političnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, ki ga je soglasno odobrilo in sklenilo nad sto delegiranih zastopnikov iz vseh predelov Južne Koroške na občnem zboru 30. januarja 1965, sta Nadzorni in Upravni odbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem na svoji skupni seji dne 13. februarja 1965 po temeljiti presoji trenutnega narodnega in splošnega političnega stanja v deželi sklenila

poziv slovenskim volivcem na Koroškem

naj pri deželnozborskih volitvah dne 14. marca glasujejo za
SOCIALISTIČNO STRANKO AVSTRIJE

Naše izkušnje zlasti iz zadnjih desetih let potrjujejo pravilnost naše koncepcije manjšinske politike, da je rešitev narodnostnih vprašanj v današnjem času v prvi vrsti stvar zrelosti notranjega demokratičnega razvoja v državi. Zato je naša dolžnost, da soustvarjalno sodelujemo tudi pri oblikovanju politične volje in se ne izključujemo iz splošne družbe, v kateri živimo, marveč s svojim pozitivnim sodelovanjem na vseh področjih javnega življenja doprinašamo svoj del k njenemu demokratičnemu razvoju v deželi in državi.

Pri naši odločitvi, da podpremo Socialistično stranko Avstrije, naš mimo tega načelnega narodnostno-političnega gledanja vodi zavest skupnosti z avstrijskim delovnim človekom, s katerim nas vežejo sorodni gospodarski in socialni pogledi in zato od njegove stranke najbolj upravičeno pričakujemo razumevanje in podporo tudi za naše narodnostne težnje in potrebe.

Sklep Narodnega sveta koroških Slovencev o samostojnem nastopu pri volitvah — o katerem ZSO nikdar ni bila obveščena niti o tem v nasprotju z razširjenimi vestmi tudi ni bilo govora v koordinacijskem odboru — samo potrjuje pravilnost našega na osnovi dolgoletnih izkušenj izoblikovanega stališča, da koroška ÖVP doslej ni pokazala nobenega razumevanja za življenjske težnje našega ljudstva. Ne glede na to pa se nam vsaka odločitev, ki slabi odnose med manjšino in večinskim narodom, z ozirom na razvoj dobrega sožitja in od tega odvisnega sporazumnega reševanja bistvenih vprašanj zdi močno problematična.

Na osnovi našega stalnega odločnega in iniciativnega prizadevanja za koristi in enotnost slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem ter v trdnem zaupanju v zrelost našega človeka smo prepričani, da bo pretežna večina slovenskih volivcev sledila našemu pozivu in pri volitvah 14. marca glasovala za

SOCIALISTIČNO STRANKO AVSTRIJE!

LOJZE KOVAČIČ:

Fantek na oblaku

Zivel je fantek z imenom Darko, ki je stal v visoki hiši s teraso na vrhu.

Zamišljeno se je sprehajal po njej sem in tja, ko je priplaval izpod neba bel oblak. Fantek je imel vrstico. Ujel je z njo oblak, kakor bi ujel kozlička, ga potegnil k sebi in zlezal nanj. Legel je na trebuh in se odrl od strehe. Oblak je odplaval z njim nad mesto.

Hiše pod njim so bile kakor majhe kocke, ljudje ob njih kakor mravlje, vlak je bil dolg kakor ogrlica in hribovi so bili podobni zgrbančeni odeji na postelji.

Na grajskem stolpu je visela velika zastava. Ko se je Darko pripeljal do nje, jo je izpulil z drogom vred in pomahal z njo. Ljudje so zagledali, kako oblak maha z zastavo.

»Kaj pa je to?« so vpraševali začudeno in vsi prebivci mesta so gledali gor, da so si skoraj zvilili vratove.

Darko pa se je vozil kar naprej in se spretno izogibal velikim, visokim in dolgim oblakom, ki so bili podobni kitom, avtobusom in omaram. »Škoda,« je pomislil, »na njih bi lahko plaval otroci iz vsega mesta.«

Takrat je priletel ptiček. Sedel je na konico droga z zastavo, pogledal z rajavimi očesi dol na fantka in zažvrgolel.

»Ali ni imenitno, ko se takole peljem, kaj?« je vprašal Darko.

Ptiček si je s kljunom razkuštral rdeče prsi in tako pritrtil, da je to odlična misel.

Tedaj pa je proti oblaku prihrumelo veliko letalo. Pilot je pomahal Darku, odprl kabino in zakričal:

»Živijo! Vsi ljudje spodaj sprašujejo, kaj je z oblakom. Zato sem priletel in zdaj vidim, da si ti na njem. Srečno se vozi in pazi, da ne padeš.«

In pilot je odletel na letališče, da sporoči vsemu začudenemu prebivalstvu novico, da se na oblaku, ki se tako zmešano obnaša na nebu kakor še nobeden v zgodovini oblakov, da

se torej na tem oblaku vozi fantek z zastavo in ptičkom na drogu.

Darko pa se je vozil naprej in tedaj so se privzeli iz dimnikov hiš od spodaj različni dimi. Bili so so kodrasti in ravni, svetli in temni.

»Umakni se, drugače te razcefram!« je zarobantil gost, črn dimač drugemu, prozornemu in slabotnemu. »Jaz sem iz najboljšega hotela, iz najboljših peči in iz drv, na katerih kuhajo najboljše jedi.«

»Pusti me,« je zajokal drobni dimček. »Jaz sem iz stare hiše, iz gašperčka in subljadi, na katerem kuha mamka samo krompir in fižol.«

»Le čakaj, dimač!« je rekel Darko. Zajel je sapo in zapihal v naduti črni dim, da se je raztrgal na tisoče koščkov in se razgubil, ko da ga nikoli ni bilo.

»Darko! Darko!« je tedaj zaklical nežen, vitek, moder dim. »Pravkar prihajam iz pečice tvoje mame. Hitro pojdi domov! Mama peče piškote zate!«

»Hvala!« je rekel Darko in urno odveslal proti strehi svojega doma. Spotoma je zataknil zastavo nazaj na grajski stolp in ptiček je odletel z nje. Na strehi je Darko privezal oblak z vrstico k ograji in stekel k mami.

»Kje pa si bil?« ga je vprašala.

»Z oblakom sem se malo popeljal na okrog.«

»Aha, že vem,« je rekla mama, ki je mislila, da se fantek šali.

Tedaj pa je potrkalo v kuhinjo in je prišlo mnogo ljudi. Bili so taki, ki pišejo za časopise, taki, ki filmajo za filme, in taki, ki pripovedujejo po radiu, četrti, ki snemajo za televizijo; in vsi hkrati so vprašali:

»Povej nam, kako je bilo, ko si se vozil na oblaku!«

Mama se je skoraj onesvestila, ko je to slišala. Toda Darko je vsem lopo po vrsti povedal, kako je bilo na vožnji. Nato jim je pokazal še beli oblak, ki je bil privezan za ograjo na strehi. »To moraš povedati po radiu,« so mu rekli ljudje, ki prenašajo novice.

In zvečer so vsi otroci in odrasli cele dežele prisluhnili, ko se je oglasilo iz sprejemnika:

»Vsem! Vsem! Vsem! Govoril bo Darko o svoji današnji vožnji na belem oblaku!« Darko je stopil pred mikrofon in nekoliko v zadregi povedal vse, kar mi že vemo.

»Jutri zjutraj,« je končal svoj govor, »naj vsak otrok vzame s seboj vrstico. Najboljše so tiste, s katerimi so zavezane poštne pošiljke. Nato naj splezajo na strehe, na žerjave in na hribe, na stolpe in sploh najbolj visoko in najujamejo bele oblake.«

In res! Drugo jutro je bilo vse nebo polno plavajočih belih oblakov, na katerih so kričali in prepevali dečki in deklice iz vse dežele. Dvorišča in ceste pod njimi pa so bile prazne in zapuščene kakor osamljeni otoki.

»No, saj je kar prav tako,« so rekli starši,

»se vsaj ne bojimo, da bi jih na cesti kdo povozil.«

Otroci so se od jutra do večera vozili na belih oblakih, se žogali in dirkali z njimi, kričali na vse grlo in prepevali v družbi številnih ptičkov, ki so letali med njimi.

»Eh, dobro se jim godi. Mi moramo pa plačati toliko denarja, če se hočemo peljati z letalom,« so govorili odrasli, ki so z ulic in z oken opazovali kričave bele oblake. Zavist jih je grizla, kajti njih oblaki niso ubogali in se jim niso pustili ujeti na vrstico, pa tudi nositi jih ne bi mogli, ker so odrasli ljudje pač pretežki.

Luna

Luna, luna, lunica
raz nebo se mi smehlja.

Zdaj mi dolgi jezik kaže,
skrjuje se in spet prikaže.

Pa poredno mi mežika,
zemlje z nosom se dotika.

V vsako okence podreza,
še na streho drzno pleza.

In potem še više, više
vzdigne se nad vaške hiše.

Pa ob dimnik se spotakne
in se jezna v noč umakne.

Janko Samec

KAJ JE MESTO?

Na to vprašanje ne boste dobili povsod enakega odgovora. Na kratko, niso po vsem svetu enaka mnenja, ki odločajo o tem, ali je kakšno naselje mesto ali ne. Med odločnimi činitelji je vsekakor število prebivalcev, videz naselja, stopnja gospodarskega in tehničnega napredka in še mnogi drugi.

V Švici in na Japonskem pravijo mesto naselju, ki ima deset in več tisoč prebivalcev. V Kanadi je vsako naselje z več kot tisoč prebivalci — mesto! Na Kubi so ob popisu prebivalstva leta 1953 uvrstili med mesta vsa elektrificirana naselja, ki imajo medicinsko službo in več kot 150 prebivalcev. V Franciji, ki je prva na svetu že leta 1846 začela s statističnimi metodami, smatrajo za mesto vsako občino v centru, kjer živi več kakor dva tisoč ljudi. V Južnoafriški uniji je odvisno od števila belih prebivalcev, če bo kakšno naselje nosilo naviz mesta ali ne. V Italiji smatrajo za mesto vsako naselje, kjer je manj kot polovica prebivalcev kmetovalcev. Podoben princip zavzemajo tudi v Pakistanu.

Obstajajo tudi take dežele, kjer smatrajo za mesto le tista naselja, ki so že od davnina na spisku mest. Spiski pa so le gola tradicija in ne ustrezajo več dejanskemu stanju. Takih primerov je veliko v Veliki Britaniji, v nekih skandinavskih deželah in v Turčiji. V spisku so tudi mesta, ki niso več mesta ali pa sploh ne obstajajo več. Takšno umrlo mesto je v uradnih spiskih Avstralije Kookaun. Osnova ga je leta 1770 znameniti pomorščak Cook. Mesto je živelo le kratko razdobje, dokler so okrog njega iskali in našli zlato. Ko so odšli kopalci zlata, je izginilo tudi mesto.

Življenje mesta je odvisno od mnogih faktorjev. Ob nekaterih naseljih bodo že zrasle tovarne in rudniki in vasi se bodo spremenile v mesta, a nekatera mesta, ki so pod drugačnimi gospodarskimi pogoji bila važni trgovski in prometni centri, sčasoma izgubijo pomen, ki so ga imela in morda tudi stanovalce. Životarila bodo v senci novih modernih centrov.

Jankove sanje

Sanja lepe sanje Janko,
zdi se mu, da je v raketi,
a krog njega glej planeti
in prijatelj Branko.

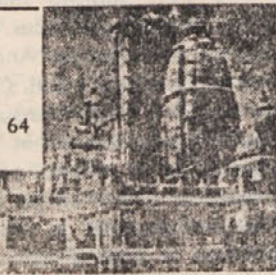
Proti Luni zdaj letijo.
Zavoro že pritiska Janko.
»Ne na plin« zaupije Branko
(Lepe sanje — pa adijo).

Silen pok in tresk se čuje.
Janko v hipu se zbudi.
Toda kje? Povejte vi,
saj bole ga vse kosti.

Janja Vesel

Okameneli smehljaj

JOZE
CIUHA

Na kopnem smo obiskali hotel »Red Sea«. Zamenjali smo nekaj denarja ter kupili nekaj znamk in spominčkov. Ob kratkih in priložnostnih obiskih, kot je naš postanek v Port Sudanu, postane človek turistično zahteven in tenkočuten: hoteli smo videli vse.

Mesto je bolj priljudno, kot je bil pogled nanj z ladje. Ceste v njem so asfaltirane. Med mnogimi sivimi hišami, cerkvami in lepo staro džamijo se najbolj samozavestno koščali moderni zgradbi banke in šole. Popoldne je bilo, zato je bilo na ulicah malo ljudi. Vse se je skrilo v sence. Pes, ki sem ga odkril pred masivno vilo, ni obrnil niti glave, ko sem šel mimo hiše. Ležal je v senci z razprlim gobcem in jezikom na tačkah. Sapo je lovil hitro kot za stavo.

Napisi na trgovinah, gostiščih, brivnicah, kinematografih in drugod so izpisani v angleščini in z arabskimi znaki. Na kovancih, ki smo jih dobili ob zamenjavi denarja, pa so le arabski znaki. Tako nismo prav nič vedeli, koliko denarja imamo: trgovcem, pri katerih smo kupovali, smo bili izročeni na milost in nemilost. Dajali smo jim velike kovance, oni pa nam vračali male. Pri tem nismo vedeli, koliko smo dali, koliko plačali in koliko dobili nazaj. V mestu smo odkrili še lep park in novo naselje da-

padljivih zidanih stavb z dvema stožčastima strehama. Ni so velike, vendar je vse kazalo, da so hladne in udobne. Čeprav so bile videti kot prerezane žemlje, so čedne. Lepo so se podale tudi pokrajini. Ob tej stanovanjski koloniji je še druga, starejša, ki jo sestavljajo iz lesa zbite, z apnom pomazane barake. Ženske, ki smo jih videli, so ostajale skrite za feredžami.

Z najetim avtomobilom smo zdrveli v nekaj kilometrov oddaljeno vas, kjer se začenjajo karavanske poti: voznik je povedal, da od tod odhajajo in sem prihajajo že dolga stoletja. Vas je v pesku na robu puščave. Kolibe so zbite iz neobtesanega lesa ali pa spletene iz trsja. Nekatera so pobeljena z apnom in obmetane: verjetno z mešanico slame in blata. Med njimi je bilo vse polno belkastih, sivih in sivo rjavih oslov, veliko koz in kamel in nekaj goveda: krave so bile črno belo lisaste. Med barakami in kolibami so bili ob živalih še otroci, moški z močno povitimi glavami, rjasli ostanki starih avtomobilskih karoserij, pesek in prah, nekaj revnega zelenja in odpadki.

Moški s povitimi glavami so se zdeli stari kot zemlja. Tudi sicer so bili taki kot zemlja. Njihova koža je bila enaka presušeni in razpokani prsti, sivkasta in pepelnata, izpihana in izžgana, z zarezami trpkega življenja. Bili so ljudje težkih in počasnih misli in vendar s pretkanostjo v očeh. Premikali so se kot Metuzalemi in kralji: počasi, zbrano in dostojanstveno, kot da so na odru ali pred kamero. Tako so tudi gledali in govorili. V tem so pretiravali s ponosom, ne da bi vedeli zakaj, čeprav so pri vsem igrali le sami sebe. Srečal sem nekaj pogledov, ki so iskri zrl iz milijonov drobnih gubic, in ustnice, ki so se počasi zganile pod dolgimi in izrazitimi nosovi ter kazale, da bodo vsak hip pljunile na bedo človeka, ki ne zna biti ob kozu in oslu kralj in misli, da je bogat, pa je reven. Nasploh se ni za nas nihče dosti zmenil: niti živali niti ljudje, čeprav

so brezdelno posedali. Popolnoma so bili zaposleni sami s sabo. Dozdevali so se preveč samozavestni, da bi ob tej varljivi površini bile mogle naše oči odkriti kaj več. Bili so zares kralji: peska in neba.

Sonce je zahajalo, ko smo vas zapuščali. Sence kamol so bile rdeče, nekajkrat daljše in bolj grbaste kot kamele same. Smešno so se pozibavale, kot na dolgih nogah postaranih balerin, in pri tem kimalo z glavami, kot pijanček, ko se je za mizo opravil s svojo polovičko. Tako je bilo tu prav gotovo (če bi izvzel okostja kamionov, ki jih je bila mogoče zapustila vojna ali pa so jih bili odkrili med peskom v puščavi) že za časa faraonov. Polujoče sence in te mehke, nežne glinaste figurice ljudi in živali so bile med vsemi arhaičnimi stvarmi, kar sem jih kdaj videl v muzejih in na slikah, najbolj arhaične.

Za dolgimi, rdečimi kameljimi sencami so postale rdeče še kamele, prav taki pa tudi belkasti, sivkasti in sivo rjavkasti osli. In koze in goveda, ki so že polegala, in za njimi otroci in kralji, ki se jim je bakrena barva še bolj podala kot prtena, in prav tako tudi rdeča kraljevska oblčila. Rdeča je bila vsa puščava do gora v daljini in rdeče so bile gore in nebo in George ob meni in najin zamorski voznik in vozilo. Da ne bi ta privid rdečega razkošja v očeh žalostno in prehitro ugasnil, smo v diru, z rdečimi oblaki zapustili vas.

Ko sem se v temi vrnil na ladjo, sem se lahko pričel, da so obale Rdečega morja sicer puste, zato pa so toliko bolj bogate njegove morske globine. Pod lučjo na krmi so se v razsvetljeni vodi ogledovali brezštevilni vlaki rib: na površju male ribice, nekoliko globlje pa velike, ki so se kdaj pa kdaj s temno senco pognale navzgor. Luči naproti so med ribami okorno plezali oklopniki raki in se v svojih čudnih gibih z mnogimi nogami zdeli kot nekakšni predzgodovinski pajki. Mornarji so lovili na trnke

Soboslikar bo prišel

Že lani smo videli, da je stanovanje potrebno slikanja. Ko bo prišla pomlad, se nam bodo zazdele stene sob in kuhinje še bolj sive in potrebne novega beljenja, pa zato ukrenimo vse, da bo s pomladjo v naravi tudi v naše stanovanje prišla pomlad.

Ne bo prezgodaj, da stopimo že kar zdaj k soboslikarju in se domenimo, kdaj bo prišel preslikat stanovanje.

Kaj bo še treba pripraviti? Da bomo tla čimbolj obvarovali, nabavimo dovolj starega

časopisnega papirja, ki ga bomo položili po tleh kar precej na debelo, da bosta apno in barva ostala na njem in čiščenje tal bo manj naporno.

Ko bo slikar prišel, bo stanovanje že pripravljeno, da ne bomo plačevali tudi ur, ki bi jih izgubil s čakanjem, da prostore izpraznimo. Predvsem znesimo iz stanovanja vse drobno pohištvo (kot so stoli, mize, zaboji, police, snemimo slike, lestence, zavese, ogledala, za tem pa stene in kote temeljito ometimo). Večje kose pohištva porinemo na sredino kuhinje ali sobe in jih pregrnimo z žakljevino, starimi odevjama ali papirjem. Električni števec in druge naprave, ki so montirane na steni, ovijmo s krpo ali papirjem in jih prevežimo, prav tako zavarujemo žarnice. Če bo dovolj toplo, bomo sneli tudi okna in vrata, ker bo preprih najhitreje sušil prostore, če pa bo slabo vreme, bo treba rahlo kuriti. Če s kurjenjem pospešimo sušenje, dobimo na stenah in stropu grde lise.

Ne pozabimo tudi na pritekline. Morda shramba in stranišče še nista zelo potrebna beleža, a dajmo jih kljub temu prebeliti, da jih s tem razkužimo. Veže, predsobe, kamre, kot pod stopnicami in drugi slični stranski prostori stanovanja bodo prav tako prijetno obnovo, če izdamo tudi za njihovo beljenje nekaj denarja.

Res bomo morali krepko zavihati rokave, ko bosta soboslikar in pleskar odšla. A naj nam ne bo žal truda. Poberimo najprej papir. Najbolje je, da belež vsak dan sproti pometemo, da ga ne raznašamo. Z oken, vrat, tal, odstranimo apno z mehko krtačo. Poribajmo ali pomijmo tla, ostrgajmo parket, ga namažimo, umijmo okenske šipe, temeljito zbršimo vse kose pohištva, lestence, ogledala, namestimo spet vse na svoj prostor. Če je mogoče, za spremembo postavimo pohištvo kako

Skopost je bolezen

Skopost velja za veliko karakterno napako. Zdravniki pa trdijo, da je to le živčna motnja. Korenine te velike človeške slabosti so odkrili v pravi duševni motnji, ki jo lahko ozdravi samo psihiater.

Skopost je napaka, ki ji človek najlaže podleže. Ni malo primerov, ko ljudje niso skopuhi po naravi, temveč so to postali šele v kasnejših letih ali zaradi tega, ker so nenadoma postali dediči kakega manjšega imetja. Takrat nenadoma odkrijejo nove in neznane radosti v strogi štednji vseh dobrin, ki se jim nudijo.

Pretirana skopost ima lahko nevarne posledice za zdravje: pri skopuhih so ledvice še posebno občutljive, ker zadržujejo toksine, ki zastrupljajo organizem. Ta zastrupitev se kaže v posebni barvi obraza in vsesplošni nelagodnosti.

Zanimivo pa je, da skopuhi kljub temu večkrat zelo dolgo žive. Morda prav zaradi tega, ker znajo razen z denarjem štediti tudi s časom in z lastnimi močmi.

Če že morate, pa čeprav zelo neradi, priznati, da ste »zboleli za skopostjo«, potem ne zapirajte oči pred nevarnostmi, ki vam pretijo: razen zastrupitve organizma zaradi slabega delovanja ledvic, vam pretijo tudi boleznj arterij («zlata vročičnost» veča krvni pritisk, stene arterij postanejo krhke in povzročajo sklerozo). Zaradi povečanih količin sečne kisline v krvi lahko pride do hudih bolečin v sklepih pa celo do otrplosti in deformacij.

Se lahko skopuh zdravi? Brez psihiatrove pomoči o tem sploh ne moremo govoriti. Edini rezultat, ki ga lahko dosežete, je, da popravite skopuhov značaj z zdravljenjem njegovih ledvic in krvnega pritiska. Če imate v družini kakega skopuha, boste po njegovem zdravljenju lahko sami hitro spoznali, da je zdravega skopuha dosti lažje prenašati. Poskrbite za to, da bo jedel čim več mesa in sveže zelenjave, izogiba naj se jajc (ki so tudi sicer za skopuha predraga), hrano pa mu obogatite s suhim sadjem (orehi, suhimi slivami), svežim sadjem in slaščicami.

Prepričajte ga, da mora piti čimveč jabolčnega soka, ki je odlično zdravilo za vse ledvične bolnike ter za tiste, ki so nagnjeni k arteriosklerozni. Od take hrane pa kljub vsemu ne pričakujte nobenih čudežev.

Če imate v družini skopuha, ga pustite, naj mrzlično zbira vsak denar: vse, kar bo zbral na račun lastnega zdravja, bo vendarle nekega dne zapustil tistemu, ki je potrpežljivo prenašal njegovo skopost.

Drobni nasveti

■ Goveja juha bo mnogo bolj okusna, če boste meso pred kuhanjem za kratek čas potopile v vrelo vodo. Če želite, da bo juha močnejša, potopite meso v hladno vodo.

■ Črve v lesu uničimo tako, da v odprtine, ki so jih izvrtali, vbrizgamo bencin in jih nato zamašimo z raztopljenim voskom ali kitom.

■ Linolej vam ne bo popokal, če ga boste večkrat premazali z mešanico kisa in olivnega olja.

■ Telefonski aparat najlepše očistimo z alkoholom, nato pa ga zdrgnemo z mehko krpo.

■ Sledove črtala za ustnice na belem robcu ali svileni tkanini, ki je ne smemo prati, odstranimo s čistim alkoholom.

■ Prah na listih sobnih rastlin zčasoma zamaši pore in rastlina lahko odmre. Zato liste večkrat otrite z vlažno gobico.

Mimogrede čista okna

Ko posije spomladansko sonce, je prva dolžnost gospodinje, da očisti okna. To je hkrati tudi uvod v »veliko čiščenje in pospravljanje«. Ker se je med dolgo zimo nabralo na oknih precej prahu in umazanije, je čiščenje dokaj naporno. Gospodinje, ki čistijo okna v jelenovim usnjem, vsekakor precej hitreje opravijo to delo kot gospodinje, ki čistijo okna s starimi krpami in s časopisnim papirjem.

Gospodinjam pa, ki niso pohitele s čiščenjem oken, priporočamo prijetno razbremenitev. V trgovinah prodajajo ceneno pripravo, s katero bomo brez truda, hitro in ne da bi si zmočili roke, pomili okna. Naprava je sestavljena iz plastične stekleničke, v katero nalijemo vodo. Na stekleničko je na eni strani pritrdjena goba v obliki podolgovatega valja, na drugi strani pa tanka guma. Z rahlim pritiskom na steklenico — ročaj naprave — iztisnemo na steklo tanek curek vode. Z nekaj potegi te praktične čistilne priprave speremo z oken vso umazanijo. Zdjaj pripravo obrnemo in s tanko gumo posušimo steklo, da se bo znova svečilo.

drugače, poživimo steno s kakšno novo sliko, sobo z lončnico, mizo s prtičkom — seveda, v kolikor sredstva to dopuščajo — pa bo naš dom pomlajen in z njim vsi, ki v njem prebijejo polovico ali še več svojega časa.

Pravila za posodo iz plastične snovi

V zadnjih letih se število plastičnih mas vztrajno večja, posebno gospodinje so jih z veseljem pozdravile. Kuhinjska posoda iz nove snovi je mnogo lažja od tradicionalne, se lažje čisti in je tudi obstojnejša, če z njo prav ravnamo. Zato pa si je treba vtisniti v spomin nekaj zlatih pravil:

Za čiščenje posode iz plastične snovi ne smemo nikoli uporabljati peska, čistilnih praškov, krtač, še celo ne železnih mrežic za odstranjevanje prižganih ostankov. Vsi ti predmeti razpraskajo površino posode. Tako poškodovana posoda bo kmalu začela puščati.

Take posode ne smemo uporabljati za pripravo močnatih jedi. Če stevamo jajca in sladkor ali testo, imajo sladkorni kristalčki isto razdiralno moč kot pesek ali koščki žice. Seveda, če posodo rabimo le za shranjevanje sladkorja, se nam škode ni bati.

Mnoge plastične snovi so označene kot neizgorljive. V glavnem gre tu le zato, da prenesejo vročino do 100 stopinj. Zato jih lahko polnimo z vročimi jedili in prelivamo z vrelo vodo. Ne vzdrže pa suhe vročine. Če torej res hočemo kuhati v njih, jih ne smemo postaviti kar na razbeljeno ploščo. Postavimo jih v drugo večjo posodo, ki smo jo napolnili z vodo, in vse skupaj postavimo na štedilnik.

Plastična posoda tudi ne prenese suhe vročine iz električnih in infra pečic. Oblika se izgubi in ob hudi vročini se posoda celo lako raztopi. Ne umivajte je torej preblizu pečice.

Lepota najlepših let

Zlata pravila za tiste, ki so že prekorčili trideseto obletnico, in za štiridesetletnice, ki naj vzbujajo videz tridesetletnic.

● Bodite vedno prikupni in vabljivi. Tista, ki se navzven in navznoter zanemarija, že izgublja.

● Kadar ste zelo čemerni in se počutite utrujeni, si ponavljajte: „Samo naprej!“ Vaša prva pot naj bo k frizerju. Ne pozabite tudi parne kopeli in drugih dejanj, ki vam bodo pripomogla k dobri volji. Negujte se od glave do nog s posebnim spoštovanjem do sebe!

● Ne razsipajte svoje naravne lepote. Cigarete, turška kava, zapeljivi koktajli in podobno naj ne postanejo vaša strast. Te reči naj bodo za vas samo poseben užitek, ki naj bo le kot začimba vašemu naraščajočemu veselju do življenja.

● Negujte pazljivo svoje lasje! Lepi lasje dajejo popolnost vašemu pojavu. Zanemarjeni lasje pokvarijo še tako lep videz.

● Če je le mogoče, vzemite si čas za počitek nog. Čeprav samo za deset minut — pa naj bo to v kuhinji ali pisarni — položite jih na dovolj visoko oporo.

● Ne pretiravajte s sončenjem, pa vam bodo sončni žarki polepšali polt. Sonce na koži: previdnost! Sonce v srcu: kolikor ga spravimo vanj, če hočemo biti uravnovešeni in če hočemo ostati lepi.

● Vsa koža potrebuje temeljito nego in še posebej dnevno temeljito čiščenje. Pri umazanem delu očistimo kožo večkrat na dan potem ko smo prenehali delati v prahu in umazaniji.

● Ne pozabite vratu pri dnevni negi! Vrat in roke se najprej postarajo.

● Gibajte se na zraku tudi v dežju in ne izogibajte se športu, do katerega imate veselje.

in mreže. Za vse je bilo brez običajne potrpežljivosti dosti plena.

Zjutraj, ko smo zapustili pristanišče, so nas v brazdi valov, ki jih odrija ladja, spremljali delfini. Okoli trideset jih je bilo in precej časa je minilo, preden so se naveličali dirke za ladjo.

*

Suez smo zapustili okoli 9. ure. Na sidrišču pred vhodom v kanal smo čakali nepolnih 24 ur, z nami pa še mnoge druge ladje in tiste, ko so ves čas prihajale.

Dan je bil oblačen in na krov „Dinare“ je padlo celo nekaj deževnih kapelj. Otroci so se jih razveselili: prijeli so se za roke, zaplesali ringaraja in — namesto da bi peli — vzhličeno vzklikali „rain, rain, dež, dež.“ Dežja pa razen tistih redkih kapljic ni bilo. Samo hladen veter je gnal oblake nad nami.

Odkar smo zapustili Port Sudan, se je ozračje ohladilo. In vse bolj hladno postaja. Iz bluz in lahkih srajc smo se prelevili v srajce z dolgimi rokavi, v jopice in puloverje. Ponoči spimo pod odejami. Ko zaide sonce, dan počasi ugaša skozi mrak. Gotovo tudi mesec na nebu stoji bolj pokonci. V transistorjih se z veselimi zvoki in poročili oglašča Evropa: toliko sprememb hkrati.

V kanal smo zapluli ob Port Efficu. Na levem obrežju se je od nas poslovil spomenik z levi, ki veliča spomin na graditelja prekopa. Za njim so se med zelenjem vrstile lične vile. Pred očmi so se nam začele oživljati podobe domačnosti.

Deželi na robu treh svetov je vsak svet pridal nekaj novega. Kjerkoli se je nasmihalo blagostanje tega ali onega človeka, pa te ali one družine, je bilo to krojeno po evropskem okusu: od oblačil do hiš.

Za nami se je izgubljal Suez. Njegove hiše so bile v odmaknenosti kot dopadljiva, vesela in skrbno izdelana ilustracija: ob barvi barva, ob ploskvi ploskev, na njih

majhni kvadrati in pravokotniki oken in vrat, pred jimi pa morje in gugajoči se pisani čolni.

Ker ni bilo potniških ladij, so konvoju načelovali tankerji. Mi smo obtičali nekje na repu. Ne samo zato, ker smo poltovorna ladja, temveč tudi zato, ker se bomo v Port Saidu zadržali.

Za vrtovi in vilami so prišle skromne hišice. Potem pa puščava: znova sem občutil, kako izgubljeno učinkujejo v bledem pesku hiše in naselja. Preveč je prostora, preveč peska, neba in brezbrežnosti, da bi se taka selišča ne zdela kot izgubljene karavane. Karavane, ki jih nihče ne vodi več: niti sonce, niti zvezde. Čeprav so še vedno na površju zemeljske skorje, so vendar že potopljene in negibne ter na milost in nemilost prepuščene viharjem in soncu.

V kanalu smo srečavali plavajoče objekte, opremljene s stroji za čiščenje in poglabljanje dna. Sopihanje motorjev je govorilo o naporu v vodo potopljenih kovinskih rok, ki so rile in greble po dnu ter iz njega dvigale blato in pesek. Z desnega brega so nam mahali temnopolti delavci, ki delajo pri ogromnih nasipih peska, otelega dna. Velike, hribaste kope potiskajo v puščavo. Pesek nalagajo v vagončke ali pa ga prenašajo v košarah. To početlje se je zdela povsem brezkoristno, kajti peska je bilo dosti več kot za milijon košar. Za veselimi delavci so se na obalah prikazali šotori in barake. Iz nekaterih se je dvigal dim in z njim vonj po jedi. Bile so kuhinje. Potem pa spet delavci na gredah, izkopanih iz dna, vagončki in košare. Taka je azijska stran. Afriška je bolj priljudna: vrstile so se vasi in naselja, polja in oaze. Tu sta speljani cesta in železnica. Vmes je vselej pesek.

V Port Sudanu smo dobili tri ženske potnike: staro mamo, mamico in hčer. Gospa mamica je žena morskega agenta iz Džibutija. Anglež je, in vsekakor dobro zasluži. Vse tri potujejo v Trst. (Gospa mamica je namreč Tržačanka in delno slovenskega porekla.) Ima prijetne poteze, nekoliko zasanjane oči in zvonek glasek. Čeprav ni posebno mlada, je še vedno prikupna. Njena angleščina ni zelo angleška, počuti se pa Angležinjo. Čemu tudi ne: na njenem polnem listu je vtisnjen grb njenega veličanstva. Kol mamica je zelo skrbna: v skrbi za otroke, ki skačejo po palubi in se naslanjajo na ograjo, nenehno trepeta. V igri jih lovi za roke ali pa zasopla vzklika:

„Be careful, don't do that! Oh, please, take care...“

Danes je pri opoldanski mizi začela blaga mamica govoriti o težavnem življenju v tropih. Da je življenje v kraju, kot je Džibuti, resnično težavno, nihče ne dvomi. Tudi tisti ne, ki niso bili v mestu. Bili smo v Port Sudanu in velike razlike med temi mesti pač ni. Zato so ji vsi sočutno prikimali. Posebno je pa težko, če človek ni sam, ampak ima otroka. Seveda, jasno: vročina, puščava, pesek in razbeljena zdolgočasnost, to zares niso mačje solze.

Potem je blaga mamica s svojim zvonkim, prijetno donečim glasom in neangleškim naglašanjem svojih angleških besed začela streljati po domačinih: po Arabcih, črnih in ostalih. Vsi so ji bili samo banda: samo tatovi, goljufi, prevaranti, lenuhi, požeruhi, kriminalci in kaj vem še vse. Vse prekletstvo človeške nespodobnosti je padlo nanje. In George, ki je bil tako dober, da se je z družino utesnil v eno samo kabino zato, da bi bilo prostora še za babico, mamico in hčerkico, je povzdignil glas v obrambo zaničevane raje. Mamica je bila presenečena: presenečena in užaljena. Kako je mogoče, da kdo zagovarja take ljudi, ki sploh niso niti ljudje: ker so hudobni, zahrbitni, neodkriti, garjavi in umazani. Kako je mogoče, da jih zagovarja šolan človek in še profesor po vrhu!

za oddih in razvedrilo

G. C. THORNLEY

Meritonska cesta

Povedal vam bom zgodbo o sebi. Zgodilo se je lani in o tem še nikomur nisem pripovedoval. Nerad se spominjam tega dogodka.

Prodajam blago trgovcem po vsej Angliji. Včasih se peljem z avtom, včasih z vlakom. Mnogo ljudi dela isto in podobni so mi, razen v eni stvari. Da, razen v nečem. Samo govorim kot drugi. Moja ušesa so videti kot vsa druga, vendar niso taka.

Slišim namreč bolje kot kdorkoli drug. Nekaj je v mojih ušesih, kar povzroča, da dobro slišim. To mi včasih pomaga, pač pa mi povzroča preglavice ponoči, zaradi hrupa. Če psi delajo hrušč na ulici, ne morem spati, ker jih slišim bolje kot drugi. Nikoli ne morem spati v vlaku, zaradi prevelikega trušča. Moja ušesa mi prinašajo tudi drugačne skrbi.

Nekoga dne sem na postaji čakal vlak in vstopil v restavracijo, da bi kaj pojedel. V sobi je bilo polno ljudi. Usedel sem se za mizo, da bi počakal na naročeno, in razgrnil časopis.

Pri sosednji mizi sta se dva moža tiho pogovarjala, zelo tiho. Eden je

brez težav. Kaj pa, če ne bo hotel prodati?

»Oh,« je rekel debeluh, »prodal ga bo, če mu bova dobro plačala.«

»Tega mu ne bova povedala. Toda to je prav primeren prostor za hotel. Ne morem razumeti, zakaj tam še nihče ni zgradil hotela. Zasluzila bova veliko denarja, ko ga bova zgradila. Kdaj bova začela?«

»Kupila bova zemljo proti koncu drugega meseca in potem bova lahko pričela zidati.«

»Koliko bova plačala za zemljišče?« je vprašal debeluh. »Kaj misliš ti?«

»Ni važno, koliko. Petsto ali šeststo funtov. Kaj misliš?«

»Da, lahko plačava šeststo, če bova morala. To je ravno pravi prostor. Nikoli ne bova našla boljšega.«

»Sestala se bova naslednji mesec,« je rekel manjši. »Do takrat pa nikomur niti besedice!«

Končala sta z jedjo, vstala in odšla. Odložil sem časopis in pričel premišljati. Imel sem nekaj denarja v banki. Lahko bi kupil zemljišče prvi in ga prodal tema dvema. Bila sta pripravljena plačati šeststo funtov in bil sem edini človek, ki je to vedel.

Toda najprej moram najti tisto zemljišče. Bilo je v mestu in ime tega mesta se je končalo na »—bridge«. Toda koliko je mest, ki se končujejo na »—bridge«! Kako bi le našel pravo zemljišče?

Moral sem najti mesto z dvema cestama: Londonsko in Meritonsko. Londonska cesta mi ne bi veliko pomagala: cest, ki vodijo v London, je mnogo in na mnogih krajih lahko najdeš Londonsko cesto. Toda Meritonska bi mi lahko več pomagala. Take ne najdeš tako pogosto. Bil sem v več mestih, toda na cesto s tem imenom še nisem našel. Vprašal sem nekaj prijateljev, če poznajo ulico s tem imenom, toda nihče ni ni mogel pomagati. Dolgo časa nisem mogel najti te Meritonske ceste.

Tako sem bil po desetih dnevih brezupnega iskanja spet na vlaku. Še nekaj ljudi je sedelo v kupeju in zagledal sem torbo z imenom, ki sem ga lahko prečital: William Corder, Meritonska cesta 104.

Bil sem zelo vesel, toda s svojega sedeža imena mesta, ki je bilo napisano pod imenom ceste, nisem mogel prebrati. Skočil sem in preko mozeve glave pogledal na torbo. Newbridge! Kako sem bil zadovoljen! Ime se je končalo na »—bridge«.

»Kaj počnete?« je vprašal lastnik torbe. Jezzen je bil in obrnil se je, da bi pogledal torbo.

»Oprostite,« sem odvrnil. Moral sem si hitro izmisliti, kaj naj rečem. Potem sem se spomnil dobrega odgovora.

»Vaša torba je podobna eni od mojih,« sem rekel. »In tako sem jo hotel samo bolje pogledati.«

»Jaz nisem ta,« je rekel še vedno jezen. »Nisem ukradel vaše torbe, gospod. To je moja torba. In kdo sploh ste vi?«

Nisem povedal, ampak izstopil na naslednji postaji. Počakal sem na naslednji vlak in se odpeljal domov.

Drugi dan sem odpotoval v Newbridge in kmalu našel Meritonsko cesto. Bilo je dosti hiš, toda na koncu ceste sem opazil kos nezazidanega zemljišča. Neka druga cesta se je tu srečala z Meritonsko.

Neki možak je čistil okna bližnje hiše in zaklical sem mu: »Bi bili tako prijazni in mi povedali ime te ceste?«

»Londonska cesta,« je takoj odvrnil. »Popelje vas v London, toda ta je precej daleč.«

Bil sem zadovoljen. Tu je bila Meritonska cesta tam Londonska. In tu je bilo zemljišče. Moral sem kupiti zemljo, preden je ne bi kupil kdo drug.

Vstopil sem v majhno trgovino in kupil časopis.

»Lep dan,« sem rekel debeli ženski, ki mi ga je prodala.

»Da, gospod. Že precej dni ni bilo tako lepo kot je danes. In to v tem letnem času!«

»Ali veste, čigavo je tiste polje blizu naše trgovine?« sem vprašal.

»O, seveda,« je rekla. »To je polje gospoda Corderja. Želi ga prodati, toda nihče ga noče kupiti. Je preveliko za eno hišo in premajhno za dve. To lahko sami vidite.«

Corder! Ali ni bil to mož v vlaku? »Je to gospod William Corder?« sem vprašal.

»Tako je, gospod. Da, gospod William Corder. Za polje hoče imeti tristo funtov.«

Zahvalil sem se ji in zapustil trgovino.

Če kupim polje za tristo funtov, sem premišljeval, in ga prodam za šeststo, lahko zaslužim tristo funtov kot nič. Toda lastnik je bil William Corder, ki o meni najbrž ni imel dobrega mišljenja.

Sel sem k njegovi hiši, Meritonska cesta 104. Našel sem ga doma, toda prav nič ni bil vesel, da me vidi.

»Kaj pa hočete sedaj?« je jezno vprašal. Zelo dobro se me je spomniljal.

»Vi imate kos polja ob koncu ceste,« sem rekel. »Bi mi ga prodali?«

Najprej mi ga sploh ni hotel prodati. Imela sva dolg pogovor in nekaj besed, ki jih je izrekel, niso bile najbolj vljudne. Končno sem polje kupil, toda plačati sem moral petsto funtov.

Vrnil sem se nekaj dni kasneje, podpisal dokumente in plačal. Ko sem zapustil njegovo hišo, sem bil lastnik zemljišča blizu Meritonske ceste.

In sedaj, sem premišljeval, ni treba storiti nič več. Onadva moža bosta naslednji mesec poiskala lastnika tega polja, potem bosta prišla k meni, zahtevali bom šeststo funtov in plačala bosta. Tako bom zaslužil sto funtov kot nič.

Toda konec drugega meseca je minil in nihče me ni obiskal. Počakal sem še en mesec in še vedno se nič ni zgodilo. Nihče ni prišel kupiti zemljišča. Nihče ni hotel graditi hotela na njem. Zalostno sem mislil na petsto izgubljenih funtov. Toda onadva sta vendar hotela zemljišče za svoj hotel! Saj sta tako rekla. Ne bi mogla najti primernejšega prostora.

Minilo je šest mesecev in še vedno se ni nihče oglašil pri meni. In tedaj me je nekoga dne posel privedel v Carbridge. Bilo je mesto ki ga sploh nisem poznal. Sprahajal sem se brez cilja in gledal trgovine in hiše. Ne-

nadoma sem na zidu zagledal ime: Meritonska cesta. Ustavil sem se, pogledal vzdolž ceste in odšel na drugi konec. Nekaj delavcev je gradilo na kosu zemlje.

»Kaj pa bo tukaj?« sem vprašal. »Kaj gradite?«

»Hotel,« je odvrnil eden. Neka druga cesta se je tam srečala z Meritonsko.

»Kam pa pelje ta cesta?« sem vprašal.

»V London,« je odvrnil možak. »To je Londonska cesta.«

JOHN STEINBECK

Gumbi odpadajo

Zares živim v čudnem svetu. Ne prestano mi odpadajo gumbi, vezalke na čevljih se mi trgajo, kravate se mi obračajo in tako dalje. Karkoli kupim, moram temeljito popraviti ali vrniti.

Nedavno sem kupil pohištvo: stolum se je udiral sedež, noge pa so se zvijale. Ko sem reklamiral, mi je prodajalec dejal:

— Tja, veste, takšno je današnje pohištvo, nimamo ustreznega lesa in sploh, kaj bi vam dalje pripovedoval...

Kupil sem avtomobil. Grelec porabi več bencina kot ves motor. Prodajalec mi je rekel, da se tako dogaja danes z vsemi avtomobili. Če ga hočeš spraviti v red (če ti bo sploh uspelo), porabiš toliko denarja, kolikor bi bilo potrebno za nov avto. Tudi najnavadnejše stvari imajo

DOMISLICE

● Humor je rešilni pas v reki življenja. (Raabe)

OO

● Prenizko gradi, kdor gradi pod zvezdami. (Young)

OO

● Sveta ne premikajo lokomotive marveč ideje. (Hugo)

OO

● V otroški igri je često globok smisel. (Schiller)

OO

● Kdor zgolj kopira naravo, ne more ustvariti nekaj velikega. (Reynolds)

nadoma sem na zidu zagledal ime: Meritonska cesta. Ustavil sem se, pogledal vzdolž ceste in odšel na drugi konec. Nekaj delavcev je gradilo na kosu zemlje.

»Kaj pa bo tukaj?« sem vprašal. »Kaj gradite?«

»Hotel,« je odvrnil eden. Neka druga cesta se je tam srečala z Meritonsko.

»Kam pa pelje ta cesta?« sem vprašal.

»V London,« je odvrnil možak. »To je Londonska cesta.«

ZA DOBRO VOLJO

Mala Branka premišljuje: »Mamiče so res čudne: najprej nauče svoje otroke govorjenja, potem pa hočejo, naj molče.«

*

»Dragi tovariš, koliko pa kadite! To vas bo spravilo v grob!«

»Kaj šel! Od osemnajstega leta že kadim in danes sem star sedemdeset let.«

»Vidite, če ne bi kadili, bi bili morbiti stari že osemdeset.«

*

Natakar: »Gost na številki 20 se pritožuje, da je dež prišel skozi strop in ga premočil do kože.«

»Pripišite k računu še 10 šilingov za kopol.«

*

»Glej, sinko, kaj lahko človek doseže! Francelj je prišel pred desetimi leti z enim parom podarjenih čevljev, sedaj pa ima milijone!«

Sin: »Le kaj neki počne s tolikimi čevlji?«

*

Prijatelj prijatelju, ki se je pred kratkim oženil: »Skrbno ženko imaš; kar si se oženil, ti nikoli več ne manjka noben gumb na srajci.«

»Imaš prav! Takoj prvi teden me je naučila šivati gumbe.«

*

»Sosed, zakaj si zadnje čase delate sami cigarete? Saj ste jih vedno kupovali?«

»Ah zdravnik mi je predpisal več gibanja.«

*

Odvetnik klientu: »In kaj vam je sosed nato rekel?«

Klient: »Pojdi k vragu!«

Odvetnik: »In kaj ste vi nato storili?«

Klient: »K vam sem prišel...«

bil debel, drugi pa majhen. Oblečena sta bila dobro in videti sta bila bogata.

Nihče drug ju ni mogel slišati, ker sta govorila zelo tiho, toda jaz sem slišal vse, razen ene besede.

»Da,« je rekel debeluh, »to je pravi prostor. In sicer...« To je bila beseda, ki je nisem slišal. Bilo je ime mesta in končalo se je na »—bridge«. Slišal sem torej konec, ne pa začetka imena.

»Blizu dveh cest,« je rekel manjši mož.

»Da, Londonska cesta se tam sreča z Meritonsko. Dober prostor. Morava kupiti tisto zemljišče. Čigavo je? Ali veš?«

»Ne vem,« je odgovoril manjši mož. »Toda lastnika lahko najdeva

BEN BALEK

Moj stric Tar

Zgodba, ki vam jo bom zdajle povedal (kakor je imel navado govoriti moj spoštovani kolega Balzac), je prastara. Videla sva se. Seznanila sva se. Vzljubila sva se... Vedno enaka pesem — začeniš od Adama in Eve preko Romea in Julije do Beatrice in mene. Te zgodbe se pričenjajo vedno z medenimi tedni, pogosto pa se končajo v morju obupa.

Toda vrnimo se k stvari, to se pravi: k zakonskim nezgodam, ki so doletele mojo osebnost.

Kakor smo že rekli, ji je bilo ime Beatrice, po poklicu pa je bila učiteljica. Imela je belo kožo in plave lase, vijoličasto oko (pravzaprav dvojje očes) in čudovite noge.

Nato je prišlo do katastrofe. Prejšnji teden je nekoga lepega dne odšla, ne da bi mi rekla zbogom! Vsi, ki so že kdaj preživljali tako strašne trenutke, bodo razumeli moj obup.

Prišel sem tako, da sem odprl plinsko pipo. Toda plina ni bilo iz nje, ker mi je plinarna zaradi nekakšnih neporavnanih računov zaprla dovod plina.

Poizkusil sem se obesiti, toda pri tem nisem mogel dihati. Poizkusil sem se z velikim nožem razrezati na drobne kosce. Prišel sem pri mezinu desne noge... toda to vražje boli.

Naposled sem pričel piti, da bi pozabil. In ravno v tem najbolj kritičnem trenutku mojega življenja me je prišel obiskat moj stric Tar.

— Imam vtis, kakor da pri tebi niso vse kože cele! — je pričel previdno opisovati svoje prve vtise.

— Zagotavljam ti, da zdajle ni pravi trenutek za tvoje zasmehovanje, — sem mu grenko odgovoril. — Izgubil sem smoter svojega življenja in pričenjam drseti po namiljeni strmini obupa. Izgubil sem tek in spanec...

— No, kljub temu se zdi, da nisi izgubil žeje! —

me je prekinil nepoboljšljivi Tar. — No, nič ne de. Dal ti bom moder in nezmotljiv nasvet, kako se boš spopadel s svojimi čustvenimi nevednostmi. Upam, da ti je znano, da so zdravniki našli sredstvo, ki je čudovito učinkovito pri zdravljenju galopirajoče nevrastenije in nervoze. To izredno sredstvo je — spanec...

— Mislim, da sem ti že povedal, — sem ga zadržljivo prekinil, — da osem dni (in osem noči) nisem zatislil očesa...

— To bo takoj prenehalo. Pojdi nemudoma v lekarno in kupi tubo gardenala. Obril si bom glavo, če ne boš po dveh praških zaspal kakor klada!

Ubogal sem nasvet svojega strica. Priznati moram, da je bil nasvet nadvse imeniten. Že čez pol ure sem pričel zehati, oči so se mi zapirale...

Ravno v tem trenutku so se odprla vrata. V sobo je planila Beatrice in se mi obesila okoli vratu.

— Ubogi moj čokoladni golobček, tvoja golobica te prihaja prosit odpuščanja! Pozabiva vse in obnoviva staro ljubezen...

Nisem slišal, kaj mi je še govorila. Prašek je opravil svojo dolžnost.

Prebudil sem se naslednji dan opoldne. Bil sem sam. Moja Dulcinea je zopet odšla. Na posteljni omari sem našel jezno načeečkan listič:

»Podlež, vrnila sem se v prepričanju, da me boš sprejel z izlivu ljubezni. Tebi pa je bilo bolj všeč, da si smrčal. Vso noč sem te zaman skušala prebuditi. Ne bom se več vrnila. Zdaj odhajam brez povratka.«

Beatrice

To je moja turobna zgodba. Naj veliki Allah prekolne strica Tara in njegove nasvete.

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pestra mešana — 7.55 Gospodarske vesti — 8.15 Jutrnanji koncert — 9.00 Pozdrav nate (razen sobote in nedelje) — 10.00 Za gospodinjstvo — 11.00 Ljudske viže — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zvonovi — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.55 Posaboj za vas — 16.00 Glasba zate — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pestra mešana — 18.55 Lokalna športna novice — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 13. 3.: 8.05 Domači vrh — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Križana dekla — 15.50 Pogovor o znakmah — 17.15 Znana melodije — 18.00 Kulturni razgledi — 19.10 Odmev časa — 20.15 Orkestralni koncert — 22.30 Sobotni večer.

Nedelja, 14. 3.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.05 Favoriti popevk — 12.45 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Vas večer, danes in jutri — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem po svetu, križem skozi čas — 17.05 Melodije ob mraku — 18.05 Koncert narodnih pesmi — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Slušna igra — 21.15 Sol sveta.

Ponedeljek, 15. 3.: 8.00 Domača književnost — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Karaški knjižni katiček — 17.00 Charlyu Gaudriolu ob 70-letnici — 18.15 Tisk in gospodarstvo — 18.35 Mladinska oddaja — 20.15 Vsakdanji problemi — 20.30 Vedri ljudje so veselje.

Torek, 16. 3.: 8.15 Orkestralni koncert — 15.30 Ko sam te zagledal — 15.45 Mladinska oddaja — 18.00 Mesec dni deželna politika — 18.15 Iz prve roke — 18.35 Znanost kot poklic — 19.00 XY ve vse — 20.15 V gostilni ob mostu, slušna igra — 21.30 Pesem za lahko noč.

Sreda, 17. 3.: 8.15 Glasba mojstrov — 15.30 Pridi nazaj — 15.45 Umetniška uraditev namenskih stavb — 18.00 Ko mesec lepo sije — 18.15 Pomoč potrebuje vsak — 18.30 Znanstvena govorna ura — 20.15 Alessandro Stradella, romantična opera.

Četrtek, 18. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Ura pesmi — 15.45 Karaški avtorji — 18.00 Karaška kulturna poročila — 18.20 Oddaja zbornice kmetijskih delavcev — 19.00 XY ve vse — 20.15 Zvonovi donijo v tiho deželo — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 19. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Kulturno ogledalo — 18.00 Karaški visokofolski tedni — 19.00 Mednarodni smučarski polet v Kulmu — 20.15 Iz zaboja za plažo.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 00.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobra jutro — 6.10 Z glasbo v dan — 6.40 Jutrnanja opazovanja — 6.50 Pe-

Pri teh volitvah ne velja parola:

- če hočemo zvišanje cen mleka, volimo OeVP
- če hočemo zvišanje rent, volimo SPOe;
- če hočemo zagotovitev narodnih pravic, volimo samostojno.

Tokrat velja samo:

- če želimo skupni naskok OeVP in FPOe na naše pravice, potem podpremo direktno ali indirektno OeVP;
- če pa hočemo okrepitev demokratskih sil in s tem tudi zagotovitev naših pravic,

potem volimo SPOe — listo 1!

17.40 Oddaja za ženo — 19.30 Treba bi bilo znati igrati na klavir — 21.00 Mesto kot umetnina gradnje mest.

Petek, 19. 3.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 13.30 Za prijatelja opere — 14.15 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.30 Zabavno in vedro — 16.00 Otrška ura — 17.15 Znanje za vse — 19.30 S steklom, slušna igra — 21.00 Iz nabiralnika za pritožbe.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 13. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 14. 3.: 7.30 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 15. 3.: 14.15 Poročila, objave, pregled spareda — Za našo vas — 10 minut za športnike — 18.00 Za naše mlade poslušalce.

Torek, 16. 3.: 14.15 Poročila, objave — Iz ljudstva za ljudstvo.

Sreda, 17. 3.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite zaigrano.

Četrtek, 18. 3.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zaigrano.

Petek, 19. 3.: 14.15 Poročila, objave — Vsa dobra vaščimo za današnji dan.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 — 202 m UKY frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz

Poročila: 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.00 Dobra jutro — 11.00 Za avtomobiliste — 12.05 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 5.00 Popoldanski radijski dnevnik — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.05 Glasbene razglednice — 19.30 Večerni radijski dnevnik.

Sobota, 13. 3.: 8.05 Ženski kvartet Kluba koroških akademikov — 12.15 Pred domačo hišo — 12.30 Igra violinist Edvard Grač — 14.35 Voščila — 15.30 Pojeta pevka zboru zavoda za glasbeno vzgojo — 17.35 Pesmi in

Ta teden vam priporočamo:

Knjige za dom in šolo

- SLOVENSKI PRAVOPIS, slovar, pravorečje in pravopis, 1056 str., polusnje 175 šil.
- France Tomšič: NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVAR, 1368 str., pl. 120 šil.
- France Tomšič: SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR, 952 str., pl. 100 šil.
- Janko Kotnik: SLOVENSKO-NEMŠKI IN NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVARČEK, žepna izdaja (Langenscheidt), 400 str. 27 šil.
- France Tomšič: PRIROČNI NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVAR, 384 str., br. 50 šil.
- SRBOHRVAŠKO-NEMŠKI IN NEMŠKO-SRBOHRVAŠKI SLOVARČEK, žepna izdaja (Langenscheidt), 368 str. 26 šil.
- Bajec-Kolarič-Rupel: SLOVENSKA SLOVNICA, druga popravljena izdaja, 352 str., ppl 35 šil.
- Janež-Ravbar: PREGLED SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI, od prvih začetkov do sodobnosti, 400 str., ilustr., ppl. 36 šil.
- Francka Varl: NAŠI KNJIŽEVNIKI IN NJIHOVA DELA, 160 str., ilustr. br. 21 šil.
- SLOVENSKA KNJIŽEVNOST, od brižinskih spomenikov do Otona Župančiča, izbrana dela in odlomki, 416 str., ilustr., br. 46 šil.
- Vilko Novak: SLOVENSKA LJUDSKA KULTURA, 324 str., ilustr., ppl. 45 šil.
- SLOVENSKA VADNICA — Lehr- und Übungsbuch der slowenischen Sprache, 128 str., ilustr., ppl. 30 šil.
- Bogo Grafenauer: ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA, 1. knjiga: od naselitve do uveljavljanja frankovskega fevdalnega reda, 432 str., ilustr., pl. 62 šil.
- MÖCHTEN SIE NICHT SLOWENISCH LERNEN, slovenski učbenik za Nemce, 118 str., br. 30 šil.
- Bogo Grafenauer: KMEČKI UPORI NA SLOVENSKEM, 484 str., slik, priloge, pl. 115 šil.
- Regent-Pleterski-Kreft: PROGRESIVNA SLOVENIJA, TRST IN KOROŠKA, 360 str., ilustr., karf. 84 šil.

Knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

»Naša knjiga«, Celovec, Wulfengasse

Torek, 16. 3.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 17.20 Italijansčina po radiu — 18.30 Sodobna simfonična glasba — 19.00 Kraška flora — 20.35 Kulturni odmevi — 22.00 Slovenska novela 19. stoletja.

Sreda, 17. 3.: 12.15 V Trstu pred sto leti — 13.30 Prijatelja srečanja — 19.15 Higijena in zdravje — 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek, 18. 3.: 17.20 Italijansčina po radiu — 17.35 Iz albuma lahke glasbe — 18.30 Glasbena oddaja za mladino — 19.15 Iz poglavja slovenske književnosti — 20.35 Don Carlos, dramska pesnitev.

Petek, 19. 3.: 8.30 Zborovske skladbe — 11.15 Grafova prijateljica, dramalizirana zgodba — 12.15 Pomenek s poslušalkami — 14.45 Ansambel Akademik — 16.55 Saha sv. Božijana, anadejanka — 19.00 Italija in Južni Slovani — 20.30 Gospodarstvo in delo — 21.30 Oblatnica meseca.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 13. 3.: 13.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 18.35 Kaj vidimo navega — 19.30 Čas v sliki — 20.10 Lovski blagor.

Nedelja, 14. 3.: 13.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 19.30 Aktualni šport — 20.15 Pustiva se ločiti — 21.45 Luis Tranter pripoveduje.

Ponedeljek, 15. 3.: 18.33 Tečaj francoščine — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Intervju s časom — 21.15 Pri športnem omizju.

Torek, 16. 3.: 18.33 Tečaj angleščine — 19.00 Dogodivščine ob Donavi — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Koncert narodov — 21.00 Čudna zgodba tete.

Sreda, 17. 3.: 11.00 Intervju s časom — 12.00 Pri športnem omizju — 17.00 Pavliha — 17.45 Za družino — 18.33

Za pozne rodove

Z namenom, da bi ljudem, ki bodo živeli v daljni prihodnosti, na primer čez več tisoč let, omogočili čim natančnejšo predstavo o našem času, bodo proti koncu svetovne razstave v New Yorku zakopali v zemljo na razstavišču jekleni valj z dokumenti o tehničnih in znanstvenih dosežkih ZDA v minulih 25 letih. O vsebini jeklenega valja bo odločil poseben odbor, ki ga bodo sestavljale znane osebnosti s področja naravoslovja, atomske znanosti, medicine, prometa, kulture, prave in športa.

Tečaj francoščine — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vaš nastop, prosimo — 21.00 Napravimo iz ljubezni.

Četrtek, 18. 3.: 12.00 Narodna banka — 18.33 Tečaj angleščine — 19.00 Športni kalendar — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Venili časa — 21.30 Tudi to je Avstrija.

Petek, 19. 3.: 11.00 Napravimo iz ljubezni — 18.33 Naši kmetijski razgledi — 19.00 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.16 Prenos iz ljudskega gledališča — 22.10 Jazz v Ameriki.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 13. 3.: 13.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 17.40 Poštarska torba — 18.25 Obzornik — 19.30 Vsaka sobota — 19.45 Cickak — 20.00 Dnevnik — 20.40 Sprehod skozi čas — 21.10 Humoristična oddaja — 22.00 Gala mesto.

Nedelja, 14. 3.: 10.00 Kmetijska oddaja — 11.30 Film za otroke — 13.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 19.00 Svelnik — 20.00 Dnevnik — 20.45 Quiz.

Ponedeljek, 15. 3.: 16.40 Ručica — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Francozi pri nas doma — 18.25 Obzornik — 18.45 Kuharski nasveti — 19.15 Tedenski športni pregled — 20.00 Dnevnik — 20.45 Ta dolga, dolga pot — 21.45 Poročila s kongresa ZK Črne gore.

Torek, 16. 3.: 20.00 Dnevnik — 20.35 Celovečerni film. Sreda, 17. 3.: 17.10 Govorimo angleško — 18.40 Slike sveta — 18.25 Obzornik — 18.45 Dosežki znanosti — 19.45 Cickak — 20.00 Dnevnik — 20.35 Poozija Toneta Pavčka — 20.45 Deset zadelkov — 21.45 Kulturna panorama — 22.45 Poročila s kongresa ZK Slovenije.

Četrtek, 18. 3.: 11.00 Francozi pri nas doma — 17.35 Poročila s kongresa ZK Slovenije — 17.40 Mendov spored — 18.25 Obzornik — 19.15 Melodije za eno kamero — 19.45 Kalendar — 20.00 Dnevnik — 20.35 Perpetuum mobile — 21.45 Poročila s kongresa ZK Slovenije.

Petek, 19. 3.: 17.05 Poročila o kongresu ZK Slovenije — 17.10 Učimo se angleščine — 18.10 Skrinjica, ki pripoveduje — 18.25 Obzornik — 19.15 Boris Frank in njegovi Kranjci — 19.45 Akcija — 20.00 Dnevnik — 20.35 Celovečerni film.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: Celovec - Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopiši naj se pošiljajo na naslov: Celovec - Klagenfurt 2, Postfach 124.

DOBROPIS

99.101

Brezplačno presenečenje za vse, kateri hočejo dobro in poceni kupiti!

V nekaj dneh prejmete popolnoma brezplačno in neobvezno največji avstrijski dobavni katalog s skoraj 8000 ponudbami, če nam z dopisnico sporočite Vaš naslov. Nalepite ta dobropis na dopisnico in jo pošljite še danes na naslednji naslov:

Internationales Grossversandhaus

GRAZ **ModenMulle** Wienstr. 206

BARVE

ščitijo in olepšajo.

Kvalitetne lake in vse potrebščine za barvanje dobite pri

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobrla vas - Eberndorf